

บทที่ 2

การปีตอ่านใจคืนของพวกริสเตียนในคาบสมุทรไอบีเรีย

เค้าโครงเรื่อง

1. การฟื้นฟูการปกคล้องในระบบอักขระริย์ของพวกริสเตียน
2. การรุกรานสเปนโดยพวกล้มโมราวดและอัล莫ยัด
3. การขยายอำนาจของอาณาจักรกราโgnอกไปในแหลมดิเตอร์เรเนียน
4. ความสำคัญของราชวงศ์ทรัสดามารา
5. ความแตกต่างระหว่างอาณาจักรคาสติลกับอาณาจักรกราโgnอก

สารสำคัญ

1. การฟื้นฟูอำนาจของพวกริสเตียนเกิดขึ้นในบริเวณตอนเหนือของคาบสมุทรไอบีเรีย นอกจากพวกริสเตียนจะต้องต่อสู้กับพวkmร์แจ้ว พวกริสเตียนยังได้เกิด ความขัดแย้งกันเอง
2. การท่องถ้ำจำนำจาระหัวงพวกริสเตียนกับพวkmร์จะส่งผลกระทบโดยการที่ พวกล้มโมราวดและพวกล้ม莫ยัดจากเผยแพริกาเนื้อตัวได้พยายามแทรกตัวเข้ามาน เป็นใหญ่ในสเปน
3. อาณาจักรกราโgnokสามารถขึ้นไปยึดอำนาจของพวkmร์ออกไม่ได้จนทำให้อาณา- เขตของอาณาจักรขยายตัวไปครอบคลุมทั้งหมดที่อาณาจักรกราโgnok จึง เริ่มผูกพันกับการค้าทางทะเลซึ่งจะส่งผลกระทบไปต่อการเมืองระหว่างประเทศอย่าง อาณาจักรกราโgnok
4. ราชวงศ์ทรัสดามาราเป็นราชวงศ์ที่มีความสำคัญต่อประวัติศาสตร์สเปน เพราะ เป็นราชวงศ์ที่ได้ปกครองอาณาจักรคาสติลกับอาณาจักรกราโgnok ที่มีการรวม ประเทศสเปนเข้าด้วยกัน
5. อาณาจักรคาสติลกับอาณาจักรกราโgnok แม้จะสองอาณาจักรสำคัญที่มีบทบาทใน การรวมสเปนเข้าด้วยกัน แต่อาณาจักรทั้งสองก็ยังมีลักษณะทางประการที่ แตกต่างกันอยู่ ซึ่งความแตกต่างดังกล่าวจะเป็นอุปสรรคต่อการรวมอาณาจักร ทั้งสองเข้าด้วยกันอย่างแท้จริงในเวลาต่อมา

ឧប់ប្រាណកម្មវិធាន

ឥស្សន៍រាជក្រឹត់ដែលបានបង្កើតឡើងដើម្បីជាការគ្រប់គ្រងការប្រើប្រាយប្រព័ន្ធដែលមានការប្រើប្រាយក្នុងការប្រើប្រាយប្រព័ន្ធ។

គិតការការពារ

1. នូវការឯកតានៅទីនេះរបស់រាជក្រឹត់ដើម្បីផ្តល់ការប្រើប្រាយប្រព័ន្ធដែលមានការប្រើប្រាយក្នុងការប្រើប្រាយប្រព័ន្ធដែលមានការប្រើប្រាយក្នុងការប្រើប្រាយប្រព័ន្ធ។ ទាំងការប្រើប្រាយប្រព័ន្ធដែលមានការប្រើប្រាយក្នុងការប្រើប្រាយប្រព័ន្ធដែលមានការប្រើប្រាយប្រព័ន្ធ។
2. បច្ចេកទេសនៃការការពារដែលមានវិធីការប្រើប្រាយប្រព័ន្ធ និងការប្រើប្រាយប្រព័ន្ធដែលមានការប្រើប្រាយប្រព័ន្ធ។ ការប្រើប្រាយប្រព័ន្ធដែលមានការប្រើប្រាយប្រព័ន្ធ និងការប្រើប្រាយប្រព័ន្ធ។
3. នូវការឯកតានៅទីនេះដើម្បីផ្តល់ការប្រើប្រាយប្រព័ន្ធដែលមានការប្រើប្រាយប្រព័ន្ធ ទាំងកិចិចផែនការប្រព័ន្ធ។ និងការប្រើប្រាយប្រព័ន្ធដែលមានការប្រើប្រាយប្រព័ន្ធ។
4. បច្ចេកទេសនៃការការពារដែលមានការប្រើប្រាយប្រព័ន្ធ។ ការប្រើប្រាយប្រព័ន្ធដែលមានការប្រើប្រាយប្រព័ន្ធ។
5. នូវការឯកតានៅទីនេះដើម្បីផ្តល់ការប្រើប្រាយប្រព័ន្ធ។

ความนำ

การศึกษาการยึดอำนาจคืนของพากคริสเตียนในคาบสมุทรไอบีเรีย เพื่อให้นักศึกษาได้ทราบถึงการฟื้นฟูการปกครองในระบบกษัตริย์ของรัฐแอลลูเรียส-เลอง คาสติล อาрагอน นาوار์ และปอร์ตุเกส ความพยายามที่จะรวมอำนาจจักรวรรดิสเปนเข้าด้วยกัน การรุกรานสเปนโดยขบวนการปฏิรูปศาสนาอิสลามอัล莫ราวดและอัลโมฮัด ปัญหาการลีบร้าบลังก์และความชัดเจ็บระหว่างกษัตริย์กับพากชนชาว ความสำคัญของราชวงศ์ทรัสรตามารา ซึ่งต่อมาจะเป็นราชวงศ์ที่ได้ปกครองทั้งอาณาจักรคาสติล อาрагอน และนาوار์ การกบฏในคาทาโลเนีย การรวมอาณาจักรคาสติลกับอาณาจักรอาрагอนเข้าด้วยกัน

การยึดอำนาจคืนของพากคริสเตียน

มุคแห่งการยึดอำนาจคืนของพากคริสเตียนในคาบสมุทรไอบีเรียนั้นจะรู้จักกันในนามของ Reconquista ในภาษาสเปนซึ่งจะตรงกับคำว่า Reconquest ในภาษาอังกฤษ การยึดอำนาจคืนจะเริ่มจากจุดเล็ก ๆ ในแคว้นแอลลูเรียส (Asturias) ในบริเวณเทือกเขาแคนทารเบรียน (Cantabrian) ซึ่งเป็นดินแดนที่อยู่ทางตอนเหนือของคาบสมุทรไอบีเรีย และด้วยอุปสรรคทางสภาพภูมิศาสตร์จึงเป็นการยากที่พากมัวร์จะเข้าไปยึดครอง ตัดออกไปทางภาคตะวันออกคือ แคว้นบาสก์ (Basques) ก็เป็นอีกรูปหนึ่งที่พากมัวร์ไม่สามารถยึดครองได้สำเร็จทำให้ประชาชนในแบบเทือก

รูปที่ 3 สเปนในตอนต้นของศตวรรษที่ 9

เข้าพิรินิสัยังคงความเป็นอิสระในการปกครองของตนเอง ในบรรดารัชคริสต์ที่ยังคงความเป็นอิสระ ในคาบสมุทรไอบีเรียนนั้นรัฐแオスตูเรียสจะเป็นรัฐแรกที่เริ่มมีการพัฒนาการปกครองในระบบกษัตริย์ขึ้นมาใหม่โดยพากวิสิโกต์

กษัตริย์แオスตูเรียส

พระเจ้าเปลาโน (Pelayo ค.ศ. 718–737) ผู้ลี้ภัยมาจากราชสำนักของพระเจ้าวิทิตชา ได้สถาปนาตนเองขึ้นเป็นกษัตริย์องค์แรกของอาณาจักรแオスตูเรียสในปี ค.ศ. 718 โดยพระองค์ได้รวบรวมพากคริสต์ที่ยังคงไว้ในดินแดนที่ต่อต้านและดึงดูดบารอนการให้แก่พวกมัวร์ ผู้ที่ก่อตั้งอาณาจักรแオスตูเรียสขึ้นอย่างแท้จริงได้แก่ **พระเจ้าอัลฟองโซที่ 1** (Alfonso I ค.ศ. 739–757) ผู้เป็นพระราชนูตรขยายของพระเจ้าเปลาโน พระองค์ได้ทรงทำส่วนรวมกับพวกมัวร์ในแบบเทือกเขาแคนาเบรียน จนกระทั่งพวกมัวร์ได้ถอนตัวออกจากดินแดนภาคเชียงและเลื่อง พระองค์จึงทรงพำนักดินแดนหันสองเข้าบ้านอาณาจักรแオスตูเรียส

พระเจ้าฟรอยลา (Fruela ค.ศ. 757–768) พระราชโอรสของพระเจ้าอัลฟองโซที่ 1 ได้ทรงสถาปนาเมืองโอบี้โย (Oviedo) ขึ้นเป็นเมืองหลวงของอาณาจักรแオスตูเรียส-เลออง (Kingdom of the Asturias and Leon) ต่อมาในสมัยของ **พระเจ้าอัลฟองโซที่ 2** (Alfonso II ค.ศ. 791–842) ได้มีการขุดพบหลุมศพของเซนต์ เจมส์ (St. James) ซึ่งเป็นหนึ่งในจำนวนสากล 12 คนแรกของพระเยซู จึงทำให้มีเมืองชานติอาโก เดอ คอมโพสเตรลา (Santiago de Compostela) ซึ่งเป็นเมืองที่ขุดพบหลุมศพของเซนต์เจมส์ ได้กล่าวมาเป็นเมืองอันศักดิ์สิทธิ์ของพากคริสต์ที่ยังคงไว้ในดินแดนที่ต่อต้านและดึงดูดบารอนการให้แก่พวกมัวร์ อาณาจักรแオスตูเรียส-เลอองสามารถขยายอาณาเขตrukha ข้าไปถึงเมืองลิสบอน (Lisbon) แต่ก็ไม่สามารถยึดครองไว้ได้ อย่างไรก็ตาม อาณาจักรแオスตูเรียส-เลอองสามารถสร้างเขตการปกครองอิสระขึ้นระหว่างอาณาจักรแオスตูเรียส-เลอองกับดินแดนของพวกมัวร์

อาณาจักรคริสต์ที่ยังคงไว้ในดินแดนที่ต่อต้านและดึงดูดบารอนการให้แก่พวกมัวร์

ดินแดนทางภาคตะวันออกของเทือกเขาพิรินิสได้แก่ ดินแดนคatalonia ซึ่งพากคริสต์ที่ยังคงไว้ในดินแดนแอบนี้จะได้รับการคุ้มครองจากกษัตริย์ชาวแฟรงค์ (Franks) ซึ่งเป็นผู้ปกครองดินแดนทางตอนเหนือของเทือกเขาพิรินิสขึ้นไป ในระยะนั้นอาณาจักรคริสต์ที่ยังคงไว้ในดินแดนที่ต่อต้านและดึงดูดบารอนการให้แก่พวกมัวร์ อยู่ตั้งแต่ชายเขตแดนของอาณาจักรแオスตูเรียส-ลิสบอน ไปจนถึงดินแดนทางตะวันออกสุดของแคร์วันคatalonia ประจำปี 3 เดือน คือ

1. แคร์วันคัสติล ตั้งอยู่บริเวณตอนกลางของคาบสมุทรไอบีเรียนับตั้งแต่เทือกเขาแคนาเบรียนจนไปจดแคร์วันบากส์ ต่อมาได้ขยายอาณาเขตลงมาทางใต้ และได้สร้างเมืองป้อม

ปราการขึ้น ซึ่งจะประกอบไปด้วยหอคอย (Towers) และปราสาท (Castles) เป็นจำนวนมาก ต่อมาตีนเด่นดังกล่าวจึงได้ชื่อว่าแคว้นคาสติล (Castile) ตามชื่อของปราสาทที่สร้างขึ้นในบริเวณนี้

2. แคว้น阿拉贡 (Aragon) ตั้งอยู่ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของคาบสมุทรไอบีเรีย
3. แคว้นนาวาร์ (Navarre) ตั้งอยู่บริเวณเดอนเนื้อของคาบสมุทรไอบีเรีย เป็นแคว้นที่ตั้งอยู่ตรงกลางระหว่างแคว้นคาสติลและ阿拉贡

การแบ่งอาณาจักรแอกสตูเรียส-เลออง

พระเจ้าออร์โดโนที่ 1 (Ordoño I ค.ศ. 850-866) ได้ทรงย้ายเมืองหลวงของอาณาจักรแอกสตูเรียส-เลออง จากโอดี้โยโดมาครุย์ที่เมืองเลออง ต่อมาในสมัยของพระเจ้าอัลฟองโซที่ 3 (Alfonso the Great ค.ศ. 866-911) ทรงขยายอาณาเขตอกรามทางภาคตะวันออกเฉียงเหนืออีกและภาคเหนือทางตอนกลางของคาบสมุทรไอบีเรีย ทรงนำอาเควนบานาส์เข้ามาร่วมกับอาณาจักรแอกสตูเรียส-เลอองโดยการอภิเษกสมรส ทรงขยายพระราชอำนาจเข้าไปในแคว้นคาสติล และทรงเตรียมแผนการที่จะยึดเมืองโทledo อุดตเมืองหลวงของพากวีลิกอธินีลาพากมุสลิมแท็ก ได้เกิดความรุนแรงขึ้นภายใต้การยึดเมืองโทledo จึงทำให้พระองค์ต้องทรงสละราชสมบัติและแบ่งอาณาจักรแอกสตูเรียส-เลอองออกเป็น 3 ส่วน คือ อาณาจักรแอกสตูเรียส อาณาจักรเลออง และอาณาจักรกาลีเซีย ให้แก่พระราชนัดล์ 3 พระองค์ซึ่งเป็นภรรยาของตัวเอง

ในต่อตันศตวรรษที่ 10 เคนต์แห่งนาวาร์ (Count of Navarre) ได้เปลี่ยนสถานภาพมาเป็นกษัตริย์แห่งนาวาร์ ส่วนแคว้นคาสติลก็เริ่มแยกตัวออกจากอิทธิพลของราชวงศ์แอกสตูเรียส-เลออง และตั้งตัวขึ้นเป็นรัฐโดยมีผู้ปกครองตำแหน่งเคนต์ทำหน้าที่ปกครอง

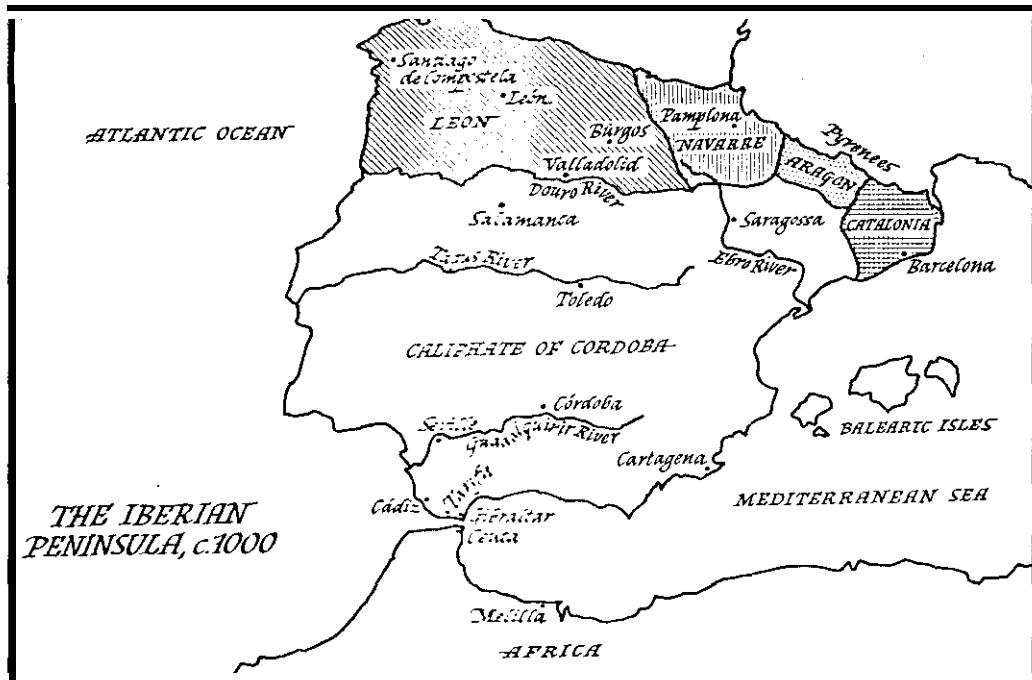
อาณาจักรนาวาร์

แคว้นบานาส์และอาณาจักรนาวาร์ยังคงเป็นเด่นที่ต่อสู้กับพากมัวร์ได้อย่างเข้มแข็ง โดยใช้ยุทธวิธีการต่อสู้แบบสังคมกองใจกลางเมืองแพมป์โลนา (Pamplona) ซึ่งเป็นกองบัญชาการ นอกจากนี้ อาณาจักรนาวาร์ยังสามารถขับไล่อิทธิพลของพากแพรงค์ออกไปจากเมืองแพมป์โลนาได้สำเร็จในเวลาต่อมา

พระเจ้าซันเชโซที่ 3 (Sancho the Great ค.ศ. 1000-1035) เป็นกษัตริย์ผู้ทรงอาณาภาพมากถึงพระองค์หนึ่งของอาณาจักรนาวาร์ ทรงผนวกแคว้นนาสติล อาณาจักรเลอองและแคว้น阿拉贡 ให้เข้ามาร่วมกับอาณาจักรนาวาร์และแคว้นบานาส์ได้สำเร็จ ทรงสถาปนาพระองค์ขึ้นเป็น

Harold Livermore. *Collier's Encyclopedia*, XXI (1977), 394.

“กษัตริย์แห่งสเปน” (King of Spain) โดยมีคุณยักษากองการปักครองอยู่ที่แคว้นนาوار์ เมื่อ พระองค์ลิ้นพระชนม์ลงในปี ค.ศ. 1035 อาณาจักรได้ถูกแบ่งให้แก่พระราชโอรส 4 พระองค์ ซึ่งจะยังผลให้เกิดความวุ่นวายขึ้นภายในราชอาณาจักรในเวลาต่อมา

รูปที่ 4 สเปนในปี ค.ศ. 1000

อาณาจักรคาสติลและเล昂

พระเจ้าเฟอร์ดินานที่ 1 (Ferdinand I ค.ศ. 1035–65) ตามพินัยกรรมของพระเจ้าชันเช่ที่ 3 พระองค์ได้ทรงแบ่งอาณาจักรนาوار์ให้แก่เจ้าชายการ์เซีย เจ้าชายเฟอร์ดินานได้รับแคว้นคาสติล เจ้าชายรามีโรได้รับแคว้นอрагอนและเจ้าชายเอมูโดได้รับอาณาจักรเล昂 โดยพระราชโอรสทุกพระองค์จะได้ทรงดำรงตำแหน่งกษัตริย์และในเวลาต่อมาได้มีการยกราดบุขของแคว้นคาสติลและแคว้นอрагอนขึ้นเป็นอาณาจักรเทียบเท่ากับอาณาจักรเล昂และอาณาจักรนาوار์ พระเจ้าเฟอร์ดินานที่ 1 ผู้ได้รับอาณาจักรคาสติลเป็นส่วนแบ่ง ต่อมามาได้ทรงยึดอาณาจักรอีน ๆ ตามพินัยกรรมของพระราชนิรดาษไว้ในอำนาจได้สำเร็จ และพระองค์ยังสามารถทำให้บรรดาธ្ឋีไทรฟ้าของพวากมัวร์ส่งบรรณาการให้แก่พระองค์ ทรงยึดเมืองโคอิมбра (Coimbra)² จากพวากมัวร์ได้ใน ปี ค.ศ. 1064 และทรงแบ่งอาณาจักรออกเป็นสองส่วนคือ อาณาจักรคาสติลและอาณาจักร

²เมืองโคอิมбраปัจจุบันอยู่ในประเทศโปรตุเกส

เลื่องให้แก่พระราชนอร์ส เมื่อพระองค์ลื้นพระชนม์ไปแล้วก็ได้เกิดความวุ่นวายขึ้น โดยการแบ่งอำนาจกันเองในระหว่างพระราชนอร์สของพระองค์

พระเจ้าอัลฟองโซที่ ๖ (Alfonso VI ค.ศ. 1065–1109) ทรงได้รับอำนาจจักรเลื่องเป็นส่วนแบ่ง เต็มเมื่อถึงปี ค.ศ. 1072 พระองค์ก็สามารถผนวกอาณาจักรคาสติลจากพระเจ้าซันเชซที่ ๒ ผู้เป็นพระเชษฐาให้เข้ามาอยู่ภายใต้พระราชอำนาจได้สำเร็จ โดยทรงสถาปนาขึ้นเป็นอาณาจักรคาสติล-เลื่อง พระเจ้าอัลฟองโซที่ ๖ เป็นกษัตริย์ที่ทรงอาณาจักรมากที่สุดพระองค์หนึ่งของอาณาจักรคาสติล-เลื่อง ทรงบังคับให้บรรดารัฐให้ฟ้าของพากมัวร์ส่งบรรณาการให้แก่พระองค์รวมทั้งรัฐไฟฟ้าที่เข้มแข็ง อย่างเช่น เชวิลล์ กรานาดา และ瓦เลนเซีย ในปี ค.ศ. 1085 พระองค์สามารถยึดเมืองโทledo อดีตเมืองหลวงเก่าของพากวิสิโกชาลับคิมมาได้โทledoได้นี้ถือได้ว่าเป็นหนึ่งในบรรดาเมืองที่ทรงอาณาจักรมากที่สุดของพากมัวร์ ในดินแดนอัล-แอนดาลุส

พระเจ้าอัลฟองโซที่ ๖ ทรงเป็นผู้สนับสนุนให้นำเอาระบบการปฏิรูปศาสนาของขบวนการคลูนี (Cluniac Church Reforms) เข้ามายังราชธานีในอาณาจักรของพระองค์ ความสำคัญของขบวนการคลูนี คือ การปฏิรูปให้พากพร้ากษาไว้ย้อยอย่างเคร่งครัด และการมอบอำนาจทางศาสนาที่มีอยู่หั้งหมดให้แก่องค์สันตปาปา (Holy See) ในสมัยนี้ได้มีการแต่งตั้งพระนิกายคลูนีให้ขึ้นดำรง ตำแหน่งสังฆราชแห่งเมืองโทledo (Bishop of Toledo) และხევการปกครองทางศาสนา (See) แห่งอื่น ๆ นอกจากนี้ พระองค์ยังสนับสนุนให้มีการนำเอาริชีสวัตมนต์แบบโรมันเข้ามาใช้แทนการสวัตมนต์แบบบิสิโกชา-สเปน ซึ่งเป็นการสวัตแบบดั้งเดิมที่เคยถือปฏิบัติกันมา

การคุกคามต่อบรรดากลุ่มรัฐไฟฟ้าของพระองค์ทำให้พากมัวร์ที่เมืองเชวิลล์ขอความช่วยเหลือไปยังพากอัลโมราวด (Almoravids) ซึ่งเป็นกลุ่มผู้ก่อตั้งขบวนการปฏิรูปศาสนาอิสลามที่เพิ่งจะประสบความสำเร็จในการเข้าครอบครองดินแดนเมอร็อกโค กองทัพอัลโมราวดได้ข้ามช่องแคบยิบรอลต้าเข้ามายังคาบสมุทรไอบีเรียในปี ค.ศ. 1086 และสามารถมีชัยชนะเหนือกองทัพของพระเจ้าอัลฟองโซที่ ๖ ได้ในปี ค.ศ. 1089 ต่อมาได้ยกทัพกลับเข้ามายังคาบสมุทรไอบีเรียอีกรั้งเพื่อโจมตีกองกำลังด้านหน้าของพระเจ้าอัลฟองโซที่เมืองเมอร์เซีย (Murcia) และในปี ค.ศ. 1091 ก็สามารถยึดครองเชวิลล์และกรานาดาจากพากมัวร์ได้สำเร็จ พระเจ้าอัลฟองโซที่ ๖ จึงทรงอภิเบกสมรสกับเจ้าหญิงแห่งเมืองเชวิลล์เพื่ออ้างสิทธิในการขึ้นครองบลลังก์ เชวิลล์ แต่เนื่องจากพระราชนอร์สพระองค์เดียวชี้ประสูตจากการอภิเบกสมรสในครั้งนี้ได้สิ้นพระชนม์ลงในระหว่างการทำสิ่งกรรมกับพากอัลโมราวดในปี ค.ศ. 1108 จึงทำให้แผนการที่จะนำอาเมืองเชวิลล์ให้เข้ามาร่วมกับอาณาจักรของพระองค์ต้องล้มเหลว และพระองค์ก็ได้สิ้นพระชนม์ลงในปีต่อมา

ความสำเร็จของพระเจ้าอัลฟองโซที่ 6 คือ การเข้าครอบครองดินแดนประมาณครึ่งหนึ่งของคาบสมุทรไอบีเรีย ต่อมาเมื่อพระองค์ลิ้นพระชนม์ไปแล้วดินแดนของพวกรัตน์ในส่วนที่เคยอยู่ภายใต้การปกครองของพระองค์ก็ได้แยกตัวออกไปเป็นรัฐอิสระยกเว้นเมืองโทเลโดที่ยังคงอยู่ภายใต้อำนาจการปกครองของกษัตริย์คริสต์เตียน

เอล ซิด (El Cid) ในรัชสมัยการปกครองของพระเจ้าอัลฟองโซที่ 6 ได้เกิดวีรบุรุษผู้มีเรื่องราวที่ทำให้ชาวสเปนต้องเล่าขานสืบต่อกันมาเป็นต้านนานในฐานะวีรบุรุษของชาวสเปน บุคคลผู้นั้นได้แก่ โรดริโก ไดแอส เดอ บิavar (Rodrigo Diaz de Vivar ค.ศ. 1043–1099) หรือรู้จักกันในนามของ The Old Campeador หรือเอล ซิด ผู้กล้าหาญ³

เอล ซิด เกิดในราษฎรชนวนในอาณาจักรคาสติล เริ่มมีชื่อเสียงเมื่อสามารถเอาชนะอัคคีนจากอาณาจักรนาวร์ ใน การประลองฝีมือต่อหน้าพระที่นั่ง เอล ซิด รับใช้พระเจ้าซันโซที่ 2 (Sancho II ค.ศ. 1065–1072) กษัตริย์แห่งคาสติลผู้เป็นพระเชษฐาของพระเจ้าอัลฟองโซที่ 6 จนกระทั่งถูกปัลพระชนม์และอาณาจักรของพระองค์ได้ถูกผนวกเข้ากับอาณาจักรเลอองโดยพระเจ้าอัลฟองโซที่ 6 ในปี ค.ศ. 1072

เอล ซิด ได้ถูกเรียกให้มารับใช้กษัตริย์องค์ใหม่และก็ได้รับการไว้วางใจพระราชทูตัยเป็นอย่างดีจนทำให้ชื่นชมคนอื่น ๆ อิจฉา จึงได้มีการกล่าวว่าเขารับบรรณาการจากวีรบุรุษเชลล์ ทำให้เขายังคงเป็นที่รักในปี ค.ศ. 1081 หลังจากกองทัพคริสต์เตียนไม่ประสบผลสำเร็จในการเข้าตีเมืองโทเลโดจากพวกรัตน์

จากชีวิตที่ต้องถูกเนรเทศนี้เองที่ทำให้ เอล ซิด เริ่มสร้างชื่อเสียงให้แก่ต้นเองโดยการแสวงหาทั้งความมั่งคั่งและเกียรติยศชื่อเสียงจากการรับจ้างทำสิ่งงาน ในระหว่างที่เขารับราชการในราชสำนักของกษัตริย์มัตต์แห่งอาณาจักรชาวอาрагอน (Saragossa) มีเหตุทำให้เขามีความสามารถเข้าเฝ้าพระเจ้าอัลฟองโซที่ 6 ได้ตามที่นัดหมาย พระเจ้าอัลฟองโซ จึงทรงออกคำสั่งให้ยึดทรัพย์สมบัติของเขากลับคืนมาเป็นของหลวง รวมทั้งได้กักขังทั้งสูงและภรรยาของเขารักษาไว้

ในปี ค.ศ. 1094 เอล ซิด สามารถยึดเมืองวาเลนเซีย ได้จากพวกรัตน์ และได้ปกครองวาเลนเซียในฐานะรัฐอิสระ ลักษณะของเอล ซิดนั้นมีได้แตกต่างไปจากผู้คนที่อยู่ในยุคเดียวกันที่ชอบทำสิ่งงาน ทะเยอทะยาน และขาดธรรมะเมื่อต้องการแสวงหาความร่ำรวยและอำนาจ เอล ซิด ได้แสวงหาประโยชน์ให้แก่ต้นเองในขณะที่เกิดความวุ่นวายขึ้นในคาบสมุทรไอบีเรียโดยการทำสิ่งงานกับทั้งพวกรัตน์และพวกรัตน์ แต่ก็จะยกเว้นไม่ทำสิ่งงานกับพระเจ้าอัลฟองโซที่ 6 เมื่อจากความผูกพันในฐานะเจ้า (Lord) กับข้า (Vassal)

³ จำกัด El Cid = The Lord ในภาษาอังกฤษเป็นตัวแทนที่พวกรัตน์ตั้งให้แก่โรดริโก ไดแอส เดอ บิavar

ເອລ ້າດ ເສີຍචິວໃນປີ ດ.ສ. 1099 ທັງຈາກທີ່ໄດ້ກຳທຳສ່ວນພວກຄົມໂມຣາດີທີ່ເຂົ້າ
ຮູ້ງານວາເລນເຊີຍ ກຽບຍາມໍາຍຂອງເຫຼົາໄດ້ປັກຄອງວາເລນເຊີຍຕໍ່ມາໄດ້ຢ່າງຕ້ອງຕໍ່ອ້າສູ່ກັບພວກຄົມໂມຣາດີ
ແຕ່ໃນທີ່ສຸດວາເລນເຊີຍກົງຍື່ດໃນປີ ດ.ສ. 1102 ຜົບຕາມກົງມັນຂອງເອລ ້າດ ໄດ້ຍູ້ກາເລ່າງານສືບ
ຕ່ອກນໍາມາຈະກະທັງເປົ້າຈຸບັນ¹

ກິຈກຽມການເຮັດວຽກ 1

ໃຫ້ນັກສຶກສາຈັກແຜນທີ່ບໍລິຫານສານທີ່ຕັ້ງຂອງພວກຄົມເຕີບນີ້ ກາຍທັງຈາກທີ່
ຖຸກພວກມັນວົງຍື່ດອ່ານາຈຳໄປໃນປີ ດ.ສ. 711

ການກຳນົດປະເທດປ່ອർຕຸເກສ (Portugal)

ພຣະເຈົ້າອັລພອງໂສທີ່ 6 ໄດ້ກອງຍາກຮາຍານັດຈາກຂອງພະວະອົງຄົມໄທເກົ່າ ເຈົ້າຫຼິຟງອູຮາກ (Urraca
ດ.ສ. 1109–1126) ເພີ້ມຮາຊີດາວົງຄົມ ຫຼູ້ຜູ້ເປັນໝໍ້າຍເນື່ອງຈາກເຄານທີ່ເຮັມອອງແທ່ງເບ່ອຮົກນີ້ ພຣະ
ສວມີ ໄດ້ເສີຍຫິວີຕົສົງກອນທີ່ພຣະນາງຈະຂຶ້ນຄຽກບັນລັ້ງກໍຄາສົດີລ –ເລອອງ

ເຄານທີ່ເຮັມອອງ ແທ່ງເບ່ອຮົກນີ້ ໄດ້ເຄີຍໄທດ້ວາມຫຼວຍໜໍ້າພຣະເຈົ້າອັລພອງໂສທີ່ 6 ໃນ
ການທ້າສ່ວນພວກມັນວົງຍື່ດອ່ານາຈຳຂອງພວກຄົມເຕີບນີ້ໄປທາງໄຕ້ຂອງຄາບສມູຫຼ່ໄຄ້ເຮົາ ຕ່ອມາຈີ່ໄດ້ເຂົ້າ
ສູ່ພື້ນອົງກິເນົາກັບເຈົ້າຫຼິຟງອູຮາກ ສ່ວນເຄານທີ່ເຫັນຮີ່ແທ່ງເບ່ອຮົກນີ້ ຫຼູ້ຜູ້ເປັນພຣະອຸນຸກາກທີ່ໄດ້
ອົງກິເນົາສມາຮັກກັບເຈົ້າຫຼິຟງເທເຮົາ (Teresa) ຜູ້ເປັນພຣະນີ້ດານຄອກສນຸສຂອງພຣະເຈົ້າອັລພອງໂສທີ່ 6 ເກັ່ນກັນ

ຜລຈາກການແນ່ງມຣດາກອງພຣະເຈົ້າອັລພອງໂສທີ່ 6 ຕ່າງຈ້າທິງເທເຮົາ ແລະເຄານທີ່ເනັງ ຄືກ
ໄດ້ໄປໄກຄຣອງຕິນແດນປ່ອຮົກຕຸເກສ (County of Portugal) ເຄານທີ່ເຫັນຜູ້ທີ່ມໍ່ທີ່ມໍ່ຄວາມສາມາດ
ແລະທະຍອທະນານ ເນື້ອເກີດປ່ອງຫະຫວ່າງພຣະຣາທີ່ອູຮາກ ກໍາພຣະເຈົ້າອັລພອງໂສທີ່ 1 ທີ່ເປັນພຣະ
ຮາຊລວມມືອງຄົມໃໝ່ ເຄານທີ່ເຫັນຮີ່ຈີ່ວິໄລກາສົບຍາຍດິນແດນປ່ອຮົກຕຸເກສຄອກໄປເຮືອຍໆ ເນື້ອເຄານທີ່ເຫັນຮີ່
ເສີຍຫິວີຕົສົງໃນປີ ດ.ສ. 1112 ແລ້ວ ເຈົ້າຫຼິຟງອັລພອງໂສ ເຫັນຮີ່ (Affonso Henriques) ພຣະຮາຊ-
ບຸຫຼາກໄດ້ປັກຄອງປ່ອຮົກຕຸເກສສືບຕໍ່ມາພຣະອົງຄົມໄດ້ກຳທຳສ່ວນຈະໄດ້ຮັບຫຼັຍໜ່າເຫັນວ່າພວກມັນວົງທີ່ສມມູນີ້ອົງກິກ
(Ourique) ທັງຈາກນີ້ ຈຶ່ງໄດ້ສັກປາປຣະອົງຄົມທີ່ເປັນການຫຼັງຍໍອົງຄົມແຮກຊາລົງ ອານາຈັກປ່ອຮົກຕຸ
ເກສໃນປີ ດ.ສ. 1139 ໂດຍມີໂຄອມບ່ານເກີນແມ່ນໆອງຫລວງ²

¹Rhea Marsh Smith, **Spain : A Modern History** (Michigan : The University of Michigan Press, 1965), p. 56-57

²J.B. Trend, **Portugal** (London : Ernest Benn Limited, 1957), p. ix.

ปัญหาการรวมอาณาจักรคาสติล อรากอน และนาวาร์เข้าด้วยกัน

การรวมอาณาจักรคาสติล-เลออง กับอาณาจักรอรากอน และนาวาร์^{*} เข้าด้วยกัน อีกครั้งก็โดยการอภิ夷กสมรสระหว่างพระราชินีม้ายอูรากา ผู้ปกครองอาณาจักรคาสติล-เลออง กับ พระเจ้าอัลฟองโซที่ 1 (Alfonso the Battler ค.ศ. 1104–1134) ผู้ปกครองอาณาจักร อรากอนและนาวาร์ แต่แทนที่จะนำมาซึ่งความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันภายในหมู่ของพวก คริสเตียนสเปนกลับกลายเป็นการนำเอาระบบที่แล้วทั้งสองพระองค์จึงทำการ หย่าร้างในเวลาต่อมา

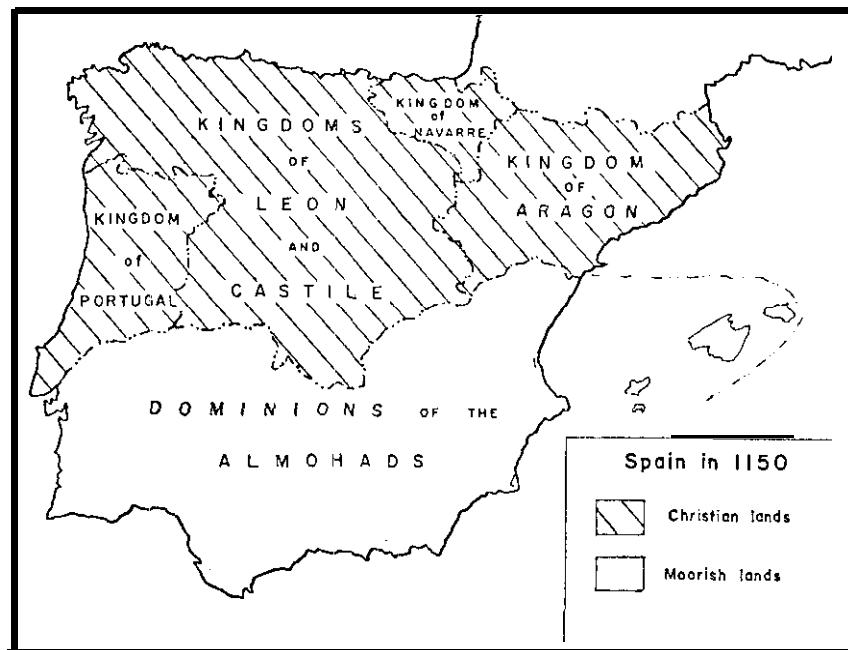
หลังจากที่ได้ทรงหย่ากับพระราชินีม้ายอูรากาแล้ว พระเจ้าอัลฟองโซที่ 1 แห่งอรากอนก็ได้ ขยายอาณาเขตออกไปจนจุดแม่น้ำโอเบร์ทั้งยังได้ทรงทำสิ่งศรัทธา (Crusade) ต่อสู้ กับพวกมัวร์จนสามารถยึดเมืองชารากอสชา ได้ในปี ค.ศ. 1118 เมื่อพระเจ้าอัลฟองโซที่ 1 สิ้น พระชนม์ลงในปี ค.ศ. 1134 ปัญหาที่ตามมาคือ อาณาจักรนาวาร์ได้เลือก พระเจ้าการ์เซียที่ 4 (Garcia IV ค.ศ. 1134–1150) ขึ้นเป็นกษัตริย์ปักธง จึงเท่ากับเป็นการยุติการรวมอาณาจักร อรากอนและนาวาร์เข้าด้วยกัน

ส่วนอาณาจักรคาสติล-เลออง ซึ่งขณะนั้นอยู่ภายใต้การปกครองของพระเจ้าอัลฟองโซ ที่ 7 (Alfonso VII ค.ศ. 1126–1157) พระราชโอรสองพระนางอูรากาก็ได้เกิดปัญหาการรวม อาณาจักรคาสติลเข้ากับอาณาจักรอรากอนขึ้นอีกครั้ง เพราะภัยหลังจากที่พระเจ้าอัลฟองโซที่ 1 แห่งอรากอนลี้พระชนม์ลงในปี ค.ศ. 1134 โดยปราศจากองค์รัชทายาทแล้ว บรรดาขุนนาง อรากอนก็ได้อัญเชิญพระเจ้ารามิโรที่ 2 (Ramiro II ค.ศ. 1134–37) พระอนุชาซึ่งกำลังผนวชให้ มาดำรงตำแหน่งกษัตริย์อรากอน พระเจ้ารามิโรที่ 2 ทรงมีแผนการที่จะนำอาณาจักรอรากอนเข้า ไปรวมกับอาณาจักรคาสติล โดยทรงเตรียมการหมั้นระหว่างเจ้าหญิงเพตรอนيلا (Petronilla) พระราชธิดาผู้ทรงพระเยาว์ของพระองค์กับเจ้าชายซันcho (Sancho พระราชโอรสองพระเจ้าอัล- พองโซที่ 7 ผู้เป็นองค์รัชทายาทของอาณาจักรคาสติล) แต่จากบทเรียนในอดีตที่ชาวอรากอน (Aragonese) ได้รับจากการอภิ夷กสมรสระหว่างพระราชินีม้ายอูรากา กับพระเจ้าอัลฟองโซที่ 1 จึง ทำให้เกิดการคัดค้านพิธีอภิ夷กสมรสเพื่อที่จะรวมอาณาจักรทั้ง 2 เข้าด้วยกัน

ในปี ค.ศ. 1137 เจ้าหญิงเพตรอนيلاจึงได้เข้าสู่พิธีหมั้น (Betrothed) กับ เจ้าชายรามอน เบเรงเกอร์ที่ 4 เคานต์แห่งบาร์เซโลนา (Ramon Berenguer IV, Count of Barcelona) ผู้ซึ่งต่อมา

*อาณาจักรนาวาร์เข้ามาอยู่ภายใต้การปกครองของอาณาจักรอรากอนตั้งแต่ปี ค.ศ. 1076

จะได้รับตำแหน่งทั้งเจ้าชายแห่งอิรากอนและองค์ผู้สำเร็จราชการ (เนื่องจากเจ้าหนูปิงเพตรอ-นิลายังทรงพระเยาว์) จึงเท่ากับเป็นการรวมอาณาจักรอิรากอนและแคว้นคาทาโลเนียเข้าด้วยกัน หลังจากนั้น พระเจ้ารามิโรที่ 2 ได้ทรงสละราชสมบัติและกลับไปครองเพศบราธิชาติอีกด้วย⁷

รูปที่ 5 สเปนในปี ค.ศ. 1150

⁷J.N. Hillgarth, *The Spanish Kingdoms 1250-1516* (Vol. I, Oxford : Clarendon Press, 1976), p. 238. บาร์ซิโอลานา เป็นเมืองที่สำคัญที่สุดของแคว้นคาทาโลเนีย

พระเจ้าอัลฟองโซที่ 7 กับตำแหน่งจักรพรรดิแห่งสเปน

พระเจ้าอัลฟองโซที่ 7 แห่งอาณาจักรคาสติล-เลโอง เมื่อทรงผิดหวังที่จะได้ขึ้น ดำรงตำแหน่งกษัตริย์แห่งอрагอน ตำแหน่งเคนเตอร์แห่งบาร์เซโลนา และตำแหน่งกษัตริย์แห่ง นาวาร์ แต่ผู้ปกครองอาณาจักรคริสต์ที่อยู่ในสเปน 3 แห่งดังกล่าวต่างก็ยอมรับในพระราชอำนาจของ พระองค์ ในเวลาต่อมาพระองค์ได้เปิดประชุมสภาคอร์เตส (Cortes) แห่งเมืองเลโองขึ้น เพื่อ ประกาศพระองค์ขึ้นเป็นจักรพรรดิแห่งสเปน (Emperor of all Spain) เมื่อพระองค์ลิ้นพระชนม์ลง ในปี ค.ศ. 1157 อาณาจักรของพระองค์ได้ถูกแบ่งให้แก่พระราชนัดล์โดย พระเจ้าซันโซที่ 2 (ค.ศ. 1157–1158) ได้ปกครองอาณาจักรคาสติล พระเจ้าเฟอร์ดินานที่ 2 (ค.ศ. 1157–1188) ได้ ปกครองอาณาจักรเลโอง หลังจากนั้นก็ไม่มีปัญหาการแย่งชิงกันเป็นใหญ่ในระหว่างอาณาจักร คาสติลและเลโอง โดยอาณาจักรทั้ง 2 จะมีกษัตริย์แยกกันปกครองจนกระทั่งถึงปี ค.ศ. 1230

ขบวนการปฏิรูปศาสนาอิสลามอัลโมรา維ด (Almoravid)

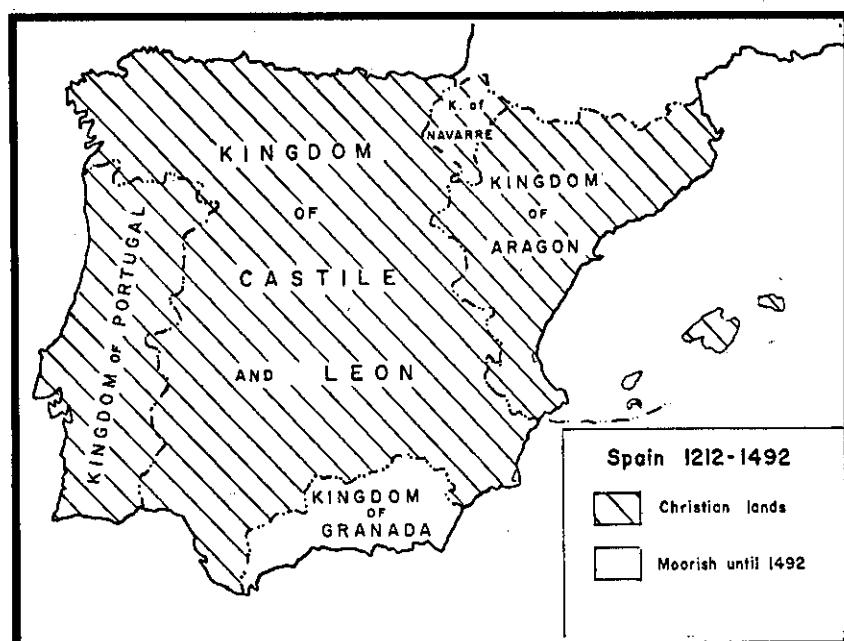
เมื่อการปกครองในระบบอาหรับในภูมิภาคแอฟริกาเหนือได้รับการสถาปัตยนาตัวลงในปี ค.ศ. 1031 และวนั้น ดินแดนอัล-แอนดาลุสยังคงมีพื้นที่ถึง 2 ใน 3 ของคาบสมุทรแอฟริกา เนื่องจากที่เมือง โคอมบราต้องตกไปอยู่ภายใต้อำนาจของพระเจ้าเฟอร์ดินานที่ 1 แห่งอาณาจักรคาสติล-เลโอง ใน ปี ค.ศ. 1064 แล้ว พากคริสต์ที่อยู่ในบริเวณนี้สามารถบังคับให้บรรดารัฐไทร์ฟ้าของพวกมัวร์ส่ง บรรณาการให้แก่กษัตริย์คริสต์ที่อยู่ในบริเวณนี้ให้แก่กษัตริย์คริสต์ที่อยู่ในบริเวณนี้ จึงเป็นสองรัฐที่มีอำนาจมากที่สุด แต่ จุดบกพร่องของรัฐทั้งสองนี้คือ การขาดความร่วมมือเชิงกันและกันทั้งทางทหารและการเมือง เมื่อพระเจ้าอัลฟองโซที่ 6 แห่งอาณาจักรคาสติล-เลโอง ยึดเมืองโกลเดซึ่งเป็นอดีตเมืองหลวง ของพวกวิสิโกธ์ได้ในปี ค.ศ. 1085 แล้ว ก็ได้ก่อให้เกิดพลังกระตุ้นทางศาสนาต่อพวก คริสต์ที่อยู่ในบริเวณนี้ ในการทำสงครามเพื่อนำอำนาจกลับคืนมาจากการเมือง ตั้งนั้น บรรดาเจ้าผู้ปกครอง รัฐไทร์ฟ้า จึงร้องขอความช่วยเหลือไปยังพวกอัลโมรา维ด

พวกอัลโมรา维ด ซึ่งมีฐานที่มั่นอยู่ที่เมืองอัลเจซิรัส (Algeciras) ในแอฟริกาเหนือ เมื่อ ได้รับคำขอร้องจากบรรดารัฐไทร์ฟ้า จึงได้รุกเข้าไปในสเปนและได้รับชัยชนะเหนือกองทัพของพระ เจ้าอัลฟองโซที่ 6 ต่อมาจึงได้เข้ายึดครองทั้งรัฐไบร์ล์และกรานาดาและผนวกดินแดนแอนดาลุ- เชีย (Andalusia) รวมกันเข้าเป็นรัฐมุสลิม (Muslim State) พอกถึงปี ค.ศ. 1140 อำนาจของพวก อัลโมรา维ดก็เริ่มเสื่อมในแอฟริกาเหนือโดยต้องเสียอำนาจให้แก่พวกอัล莫หัด (Almohad) ซึ่ง เป็นขบวนการปฏิรูปศาสนาอิสลามอีกพวกหนึ่งที่ขยายอำนาจเข้ามายังแอฟริกาเหนือ ต่อมาพวก อัลโมหัดก็สามารถยึดครองแอฟริกาได้สำเร็จในปี ค.ศ. 1145

ขบวนการปฏิรูปศาสนาอิสลามอัลโมยัด (Almohad)

ภายในเดือนอัล-ແเอนดาลุสก็ได้ประกาศเจ้าผู้ครองรัฐให้เป็นมาใหม่ โดยบางคนได้รับการสนับสนุนจากพากคริสเตียน กลุ่มรัฐให้เป็นกล่าวพยายามที่จะต่อต้านอำนาจจารีมุสลิมของพากอัลโมราวด์ ในปี ค.ศ. 1172 พากอัลโมยัดได้เข้ายึดครองดินแดนตอนใต้ของสเปน ต่อมาก็ยึดเมืองเซวิลล์เป็นผลสำเร็จทำให้พากอัลโมราวด์ต้องถอยไปตั้งมั่นเป็นการชั่วคราวในหมู่เกาะบาร์บาริค (Balearic Islands) หลังจากนั้น ก็ได้กลับไปตั้งที่ฐานอยู่ในอัลจีเรีย (Algiers) ซึ่งอยู่ในแอฟริกาเหนือ

พากอัลโมยัด สามารถชนะกองทัพของพระเจ้าอัลฟองโซที่ 8 ได้ที่สมรภูมิอัลลาคอส (Alarcos) ในปี ค.ศ. 1195 จึงได้สถาปนาเซวิลล์ขึ้นเป็นเมืองหลวง และได้ส่งผู้ว่าราชการออกไปปกครองตามเมืองต่าง ๆ ในเดือนแเดนอัล-ແเอนดาลุส พอกลางปี ค.ศ. 1212 กองทัพอัลโมยัดก็พ่ายแพ้แก่กองทัพครูเดซของสเปน ซึ่งประกอบไปด้วยกองกำลังจากคาสติล นา瓦ร์ และอрагอน ภายใต้การนำของอาร์ชบิชอปแห่งเมืองโทledo การพ่ายแพ้ในครั้งนี้จะส่งผลให้กองทัพอัลโมยัดต้องถอยกลับไปตั้งมั่นในแอฟริกาเหนือ ดังนั้น ประเทศที่จะนำกองทัพคริสเตียนเข้าสู่ดินแดนแเดนดาลุเซีย จึงเริ่มเปิดกว้างขึ้นเพื่อรอการยึดอ่านใจคืนโดยพากคริสเตียน^๘

รูปที่ 6 สเปนในระหว่างปี ค.ศ. 1212-1492

^๘P.E. Russell, *Spain : A Companion to Spanish Studies* (London : Methuen & Co., Ltd., 1973), p. 55.

ความสำเร็จของการยึดอำนาจคืนของพากคริสตีyan (Reconquista or Reconquest)

ในช่วงเวลาที่อาณาจักรคาสติลและเล昂ได้แยกการปกครองออกจากกันตั้งแต่ปี ค.ศ. 1157-1230 เป็นระยะเวลาถึง 73 ปีนั้น ภาระหนักของการป้องกันชายแดนของพากคริสตีyan จะตกอยู่กับคดีสังฆ์ ซึ่งเป็นกลุ่มกองกำลังทางศาสนาภายใต้การนำของ St. John และคดี The Temple โดยได้รับการสนับสนุนจากชาวเมืองเลอง (Leoneses) ผู้เป็นเจ้าของปราสาทที่สร้างเอาไว้เพื่อป้องกันทุ่งหญ้าล่างหัวรับเลี้ยงฝูงวัวและฝูงแกะ ในเดินเดนเลองนี้เองที่ สภาคอร์เตส (Cortes) ได้รับการก่อตั้งขึ้นเพื่อเป็นที่ประชุมของเหล่าขุนนางชั้นสูงเพื่อพิจารณาปัญหาทางการเมือง ต่อมากลุ่มสามัญชนได้เข้ามาร่วมเป็นสมาชิกเพื่อร่วมแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจ อาทิเช่น ปัญหาร่องมาตรฐานการเงินและการเก็บภาษี

กิจกรรมการเรียนรู้ ๓

ให้นักเรียนหาข้อมูลเกี่ยวกับ ตีบุญชุดที่สามแห่งอาณาจักรคาสติลในปี ค.ศ. 1212

การรวมอาณาจักรเลองกับอาณาจักรคาสติล

ปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้นในศตวรรษที่ 13-14 คือ การขับไล่พากมัวร์ออกไปจากคาบสมุทรไอบีเรียและรวมอาณาจักรคริสตีyanเข้าด้วยกัน ซึ่งปัญหาประการหลังนี้ได้ก่อให้เกิดการแข่งขันกันขึ้นในหมู่รัฐคริสตีyan

พระเจ้าเฟอร์ดินานที่ 3 (St. Ferdinand ค.ศ. 1217-1250) ทรงปกครองอาณาจักรเลองมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1217 หลังจากทรงขึ้นครองราชย์พากอัลโมฮัดได้เกิดความขัดแย้งกัน เองพากมัวร์บางกลุ่มจึงได้ขอความช่วยเหลือจากพระองค์ ผลกระทบความแตกแยกในหมู่ของพากมัวร์ทำให้พระองค์สามารถผลักดันให้พากมัวร์ถอยลับนลงไปอยู่ในกรานาดาได้สำเร็จ และภายหลังจากที่พระองค์ได้รวมอาณาจักรคาสติลกับอาณาจักรเลองเข้าด้วยกันในปี ค.ศ. 1230 แล้ว พระองค์ทรงยึดคอร์โดบา อดีตเมืองหลวงของพากมัวร์ได้ในปี ค.ศ. 1236 และได้ทรงเปลี่ยนสุหร่าแห่งเมืองคอร์โดบาให้กลายมาเป็นโบสถ์ของพากคริสตีyanในเวลาต่อมา ในปี ค.ศ. 1246 ภายหลังการปิดล้อมทั้งทางบกและทางทะเล พระองค์ก็สามารถยึดเมืองเซวิลล์ได้สำเร็จ ในสมัยนี้นับเป็นสมัยที่พากคริสตีyanประสบผลสำเร็จในการยึดอำนาจคืนมาจากพากมัวร์มากที่สุด และ

ยังเป็นสมัยที่อาณาจักรคาสติล-เลองเริ่มขยายอำนาจเข้าไปในมอร็อกโคและขยายข้ามเทือกเขาพีนิสเข้าไปในยุโรป⁹

อาณาจักรอาрагอน

พระเจ้าเจมส์ที่ 1 (ค.ศ. 1216–1276) ในขณะที่พระเจ้าเฟอร์ดินานที่ 3 แห่งอาณาจักรคาสติล-เลอง ประสบความสำเร็จในการยึดอำนาจคืนมาจากพวกมัวร์อยู่หนึ้น พระเจ้าเจมส์ที่ 1 แห่งอาณาจักรอาрагอนก็ได้ร่วมปฏิบัติการยึดอำนาจคืนมาจากพวกมัวร์เช่นกัน พระองค์ทรงยึดเกาะมาJORCA และเกาะไมโนร์กา (Minorca) ได้ในปี 1229 ซึ่งผลจากการทำสัมภาระทางทะเลในครั้งนี้จะเป็นการวางแผนรากฐานในการพัฒนาเมืองบาร์เซโลนาให้กลายมาเป็นเมืองศูนย์กลางทางการค้าและได้พัฒนารูปการปกครองตนเองขึ้นใหม่ โดยมีการจัดตั้งองค์กรทางการค้าและสามารถขยายเครือข่ายทางการค้าออกไปยังอาณานิคมที่อยู่บริเวณเมืองท่าในทะเลเมดิเตอร์เรเนียน ในปี ค.ศ. 1238 瓦เลนเซียก็ถูกยึดและกลับมาเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรอาрагอน

พระเจ้าอัลฟองโซที่ 10 และบรรดาราชทายาท

พระเจ้าอัลฟองโซที่ 10 (Alfonso The Wise ค.ศ. 1252–1284) ทรงเป็นพระราชโอรสของคู่ใหญ่ของพระเจ้าเฟอร์ดินานที่ 3 ซึ่งประสูติกับพระราชินีเบียทริชแห่งสวabenie (Beatrice of Swabia) ทรงขึ้นครองราชย์เมื่อมีพระชนมายุได้ 30 พระชนนษา ทรงเป็นกษัตริย์ที่ผู้คนในประเทศก็ชื่นชมมาก ทรงเป็นคนที่มีความสามารถทางด้านบทกวี กกฎหมาย และศาสตร์ ในขณะที่พระราชบิดาบังทรงพระชนม์ชีพอยู่หนึ้น พระองค์ได้สืบทอดไว้เป็นราชาการสัมภาระกับพวกมัวร์ ดังนั้น ความหวังอันสูงสุดของพระองค์ คือ การขยายอำนาจของพวกคริสต์เข้าไปในแคว้นกาลัง

ในส่วนความสัมพันธ์กับกษัตริย์คริสต์เตียนอื่น ๆ นั้น ทรงมุติความชัดแจ้งกับพระเจ้าอัลฟองโซที่ 3 แห่งปอร์ตูเกสในกรณีพิพาทดินแดนอลเกรฟ (Algrave) โดยพระองค์ทรงยกดินแดนดังกล่าวให้เป็นสิ่งสมรสแก่เจ้าหญิงเบียทริชพระราชินีเพื่อเข้าสู่พิธีอภิเษกสมรสกับพระเจ้าอัลฟองโซที่ 3 แห่งปอร์ตูเกส ส่วนกรณีพิพาทกับอาณาจักรนา瓦ร์ก็ได้ทรงยกเลิกการอ้างสิทธิเหนือแคว้นกาลัง (Gascony) แต่ก็ได้บังคับให้พระเจ้าอิโอบอลด์ที่ 3 แห่งนา瓦รต้องแสดงความเคารพต่อพระองค์ นอกจากนี้ พระองค์ยังมีข้อพิพาทกับพระเจ้าเจมส์ที่ 1 แห่งอาрагอน อีกด้วย

⁹Smith, Spain : A Modern History, p. 63.

การเข้าซึ่งตำแหน่งจักรพรรดิแห่งอาณาจักรโรมันอันศักดิ์สิทธิ์

ในฐานะที่ทรงเป็นทายาทแห่งราชวงศ์สวabeiy (Swabio) ผ่านทางสายพระราชนารดา พระองค์จึงถูกเสนอชื่อให้เข้าซึ่งตำแหน่งจักรพรรดิแห่งอาณาจักรโรมันอันศักดิ์สิทธิ์ (Holy Roman Empire) ที่ว่างลงในปี ค.ศ. 1256 แต่ต้องทรงผิดหวังที่ไม่ได้รับการเลือกตั้งในครั้งนั้น พระองค์ได้เฝ้าอยู่ตำแหน่งดังกล่าวมาเป็นระยะเวลาถึง 20 ปี จนกระทั่งพระเจ้ารูดอล์ฟ (Rudolf of Hapsburg) ได้รับเลือกตั้งขึ้นเป็นจักรพรรดิในปี ค.ศ. 1272 และจึงทำให้พระองค์เลิกล้มความคิดที่จะซึ่งตำแหน่งดังกล่าวอีกต่อไป

สำหรับนโยบายที่จะจัดอำนาจของพวกรัฐไว้ในมือเรียนั้นจะมีผลทำให้พวกรุนแรงเริ่มเข้ามาเมืองทบทวนในการเมืองมากยิ่งขึ้น ความพยายามของพระองค์ที่จะขยายอำนาจไปจนจรดซองแคนบอร์โลต้าและความกดดันที่พระองค์ทรงกระทำต่ออาณาจักรกรานาดาจะส่งผลให้เกิดการกบฏขึ้นในเดือนเมษายน ค.ศ. 1264 โดยพวกรบภูได้รับการสนับสนุนจากอาณาจักรกรานาดา นอกจากนี้ ความขัดแย้งภายในที่เกิดขึ้นกับพวกรุนแรงจะมีผลทำให้พวกรุนแรงหันไปร่วมมือกับอาณาจักรกรานาดา ก่อการกบฏขึ้นในปี ค.ศ. 1271 และจากการที่พระองค์ขยายอำนาจเข้าไปในแหลมอิตาลี จึงทำให้ราชวงศ์มารินิด (Marinids) แห่งมอร็อกโคถือโอกาสสรุกเซาไปในเดือนเมษายน ค.ศ. 1275

ปัญหาการขึ้นครองบัลลังก์

พระเจ้าอัลฟองโซที่ 10 ได้ทรงออกกฎหมายให้มีการสืบมรดกจากบิดาไปสู่บุตรคนโต แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นกับพระองค์คือ เมื่อเจ้าชายเฟอร์ดินานองครัวทายาทริ้นพระชนม์ลงประภูมิว่าเจ้าชายชันโซ พระราชโอรสของที่ 2 ทรงถือโอกาสซิงราชย์สมบัติจากพระโอรสของเจ้าชายเฟอร์ดินานผู้เป็นพระราชบุตรคนดู จึงมีผลทำให้เกิดความวุ่นวายขึ้นภายในราชอาณาจักร

พระเจ้าชันโซที่ 4 (Sancho IV ค.ศ. 1274–1295)

ทรงประสบปัญหาตั้งแต่เริ่มขึ้นครองราชย์เนื่องจากพระองค์ได้ซึ่งบัลลังก์มาจากเจ้าชายเดอลา เชอร์ดา (Prince de la Cerda) ซึ่งเป็นพระโอรสของเจ้าชายเฟอร์ดินานผู้ประสูติกับพระมเหศีชาผู้รังสรรค์ ผลจากการซิงราชย์ดังกล่าวทำให้สภานา (Junta) ซึ่งประกอบไปด้วยพระและขุนนางซึ่งให้การสนับสนุนแก่พระเจ้าชันโซที่ 4 บังคับให้พระเจ้าอัลฟองโซที่ 10 ทรงราชสมบัติเพื่อป้องกันการแทรกแซงจากผู้รังสรรค์ ซึ่งให้การสนับสนุนแก่เจ้าชายเดอลา เชอร์ดาผู้ทรงพระเยาว์

ในปี ค.ศ. 1285 พระเจ้าชันโซที่ 4 ต้องเผชิญกับการรุกรานจากพวกราโนนิเดแห่งมอร็อกโค แต่พระองค์ก็สามารถทำลัญญาพักรับ (Tuncio) กับพวกราโนนิเดได้เป็นเวลาถึง 7 ปี หลังจากลัญญาสิ้นสุดลงแล้วพระองค์สามารถยกด้วยการต่อรอง (Tarifa) เมืองที่อยู่ใต้สุดของคาบสมุทร

ไอบีเรียได้โดยความช่วยเหลือของกองทัพเรือรากอนและเจนัวซึ่งจะมีผลทำให้อณาจักรของพระองค์ขยายอิทธิพลเข้าไปในบริเวณช่องแคบยิบรอลต้า ทำให้เรือสินค้าของพวกริสเตียนสามารถเดินทางติดต่อค้าข่ายระหว่างเมืองท่าในทะเลเมดิเตอร์เรเนียนกับเมืองท่าในภาคเหนือของยุโรป

พระเจ้าซันเชโซที่ 4 สิ้นพระชนม์ลงในปี ค.ศ. 1295 โดยก่อนหน้านี้พระองค์ได้ทรงแต่งตั้งให้เจ้าชายเฟอร์ดินานพระราชโอรสผู้ทรงพระเยาว์ขึ้นดำรงตำแหน่งองค์รัชทายาทแห่งอาณาจักรคาสติล-เลโอง ตั้งนั้น เมื่อพระเจ้าเฟอร์ดินานที่ 4 (ค.ศ. 1295-1312) ขึ้นครองราชย์พระนางมาเรีย (Maria of Molina) พระราชนัดดาได้ทำหน้าที่เป็นผู้สำเร็จราชการ (Regent) ปัญหาที่พระนางต้องประสบคือการอ้างสิทธิของเจ้าชาย เดอ ลา เชอร์ดา ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากทั้งฝรั่งเศส อragon และกรานาดา แต่พระนางก็สามารถรักษาบลังก์จนกระทั่งพระเจ้าเฟอร์ดินานที่ 4 บรรลุนิติภาวะและได้ปกครองอาณาจักรคาสติล-เลโอง จนกระทั่งสิ้นพระชนม์ลงในปี ค.ศ. 1312¹⁰

พระเจ้าอัลฟองโซที่ 11 (ค.ศ. 1312-1350) ขึ้นครองราชย์เมื่อมีพระชนม์ได้เพียง 2 พระชันษา เมื่อทรงบรรลุนิติภาวะแล้วก็ได้ทรงทำสิ่งครามอันยิ่งใหญ่โดยได้รับชัยชนะเหนือพวกรีโนนิดส์ (Merinids) ซึ่งสิ่งครามในครั้งนี้จะเป็นความพยายามครั้งสุดท้ายที่พวกรอคโคจะเข้ามากราบในคืนสมุทรไอบีเรีย หลังจากนั้น พระองค์ก็ได้รุกเข้าไปในแอฟริกาเหนือ ยึดเมืองอัลเจรีดส์ (Algeciras) ได้ในปี ค.ศ. 1344 แต่พระองค์ก็ต้องมาสิ้นพระชนม์ลงก่อนที่กองทัพของพระองค์จะเข้ายึดเมืองยิบรอลต้าได้สำเร็จในปี ค.ศ. 1350 หลังจากที่พระองค์สิ้นพระชนม์ไปแล้ว พระเจ้าเปโดรที่ 1 (ค.ศ. 1350-1369) พระราชโอรสได้ครองราชย์สืบท่อมาโดยพระองค์ต้องประสบกับปัญหาการซึ่งราชย์โดยเจ้าชายเยนรีแห่งทรัสตามารา (Henry of Trastamara) พระอนุชาต่างมารดา ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากอาณาจักรอрагอน และในที่สุดพระเจ้าเปโดรที่ 1 ก็ถูกปลุงพระชนม์โดย เจ้าชายเยนรี ในปี ค.ศ. 1369

อาณาจักรอрагอน

พระเจ้าเปโดรที่ 3 (Pedro the Great ค.ศ. 1276-1285) ทรงขึ้นครองบลังก์สีบต่อจากพระเจ้าเจมส์ที่ 1 พระราชนิดา ในรัชสมัยของพระองค์นับเป็นสมัยสีบต่อการขยายสหพันธ์รัฐคาทอลิเนีย-อragonทางเศรษฐกิจเข้าไปในทะเลเมดิเตอร์เรเนียนโดยการเข้ายึดครองหมู่เกาะแบเลียริก (Balearic Isles) วาเลนเซีย ซิซิลี และชาร์ดิเนีย

⁹

¹⁰Hillgarth, *The Spanish Kingdoms 1250-1516*, Vol. I, p. 310-315.

จากพินัยกรรมของพระเจ้าเจมส์ที่ 1 ได้ทรงแบ่งอาณาจักรของพระองค์ออกเป็น 2 ส่วน โดย

- พระเจ้าเปโดรที่ 3 จะเป็นผู้สืบบัลลังก์อาณาจักรอูรากอน
- พระเจ้าเจมส์ที่ 2 พระอนุชาจะได้ครองหมู่เกาะเบลเยริก เซร์ดาน (Cerdagne) และรูซิลยอง (Roussillon) ซึ่งเป็นดินแดนที่อยู่ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของอาณาจักรติดกับชายแดนฝรั่งเศส

พระเจ้าเปโดรที่ 3 ทรงเป็นกษัตริย์ที่ทำให้อาณาจักรอูรากอนมีความสำคัญขึ้นมาก ภายหลังจากที่พระองค์ได้รับการสวมมงกุฎที่เมืองซาราโกสชา (Saragossa) แล้วก็ได้เดินทางไปปราบปรามการกบฏของพวกล้มรัตน์ในเมืองวาเลนเซียและคาตาโลเนีย หลังจากนั้น ได้ทรงยึดเอดาดินแดนส่วนที่เป็นของพระเจ้าเจมส์ที่ 2 มาเป็นของพระองค์และทรงลดฐานะของพระเจ้าเจมส์ที่ 2 ลงเป็นเพียง Vassal ของพระองค์อีกด้วย

พระเจ้าเปโดรที่ 3 ทรงอาศัยความชัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างพระเจ้าันโตนิโอที่ 4 กับเจ้าชายเดอลา เชอร์ดา โดยพระองค์ได้ให้การสนับสนุนแก่เจ้าชายเดอ ลา เชอร์ดา จึงเป็นสาเหตุทำให้อาณาจักรคาสติล-เลโองต้องพยายามรักษาสัมพันธภาพที่ดีกับพระองค์ไว้ ต่อมาพระองค์ทรงจัดการให้เจ้าชายอัลฟองโซองค์รัชทายาทเข้าสู่พิธีเชกสมรสกับพระราชธิดาของพระเจ้าเอ็ดเวิร์ดที่ 1 แห่งอังกฤษ จึงทำให้สัมพันธภาพระหว่างฝรั่งเศสกับอูรากอนเป็นไปในทางที่ไม่ดีเท่าที่ควร¹

ปัญหาการอ้างสิทธิเหนืออาณาจักรซีซีลี

ปัญหาเกิดขึ้นเมื่อพระเจ้าเมนเฟรด (Manfred) กษัตริย์แห่งอาณาจักรเนเปิลส์-ซีซีลี ได้ถูกเจ้าชายชาลส์แห่งอังกฤษ (Charles of Anjou) พระอนุชาของพระเจ้าหลุยส์ที่ 9 หรือที่รู้จักกันในนามของ St. Louis แห่งฝรั่งเศสซึ่งบัลลังก์ และได้สถาปนาพระองค์ขึ้นเป็นกษัตริย์ในปี ค.ศ. 1265 พระเจ้าเปโดรที่ 3 ซึ่งมีนโยบายต่อต้านฝรั่งเศสมารยาดโดยตลอดจึงทรงอ้างสิทธิในบัลลังก์ของอาณาจักรเนเปิลส์-ซีซีลีโดยผ่านทางพระมเหสีคอนสแตน (Constance) ผู้เป็นพระราชนิ�าของพระเจ้าเมนเฟรดและเป็นองค์รัชทายาทของราชบัลลังก์เนเปิลส์-ซีซีลี

หลังจากปราบปรามการกบฏภายในอาณาจักรอูรากอนเป็นที่เรียบร้อยแล้ว พระเจ้าเปโดรที่ 3 จึงได้บุกซีซีลีภายใต้การสนับสนุนขององค์ลั่นตปาปานีโคลัสที่ 3 (Nicholas III) และองค์จักรพรรดิแห่งอาณาจักรไบแซนไทน์ (Byzantine) โดยอ้างถึงข้อเรียกร้องของประชาชนในซีซีลี ซึ่งไม่พอใจต่อการปกครองในระบบอิทธิพลของเจ้าชายชาลส์แห่งอังกฤษ

¹ อังกฤษและฝรั่งเศสมีการนัดพบทางเรือดินแดนมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1066 ในที่สุดก็ได้เกิดสงครามร้อยปีขึ้นในระหว่างปี ค.ศ. 1337-1453

ถึงแม้พระเจ้าเปโดรที่ 3 จะสามารถยึดซิซิลีได้สำเร็จแต่ปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างการทำสิ่งแวดล้อม คือการลิ้นพระชนม์อย่างกระหันหันขององค์สันตปาปานีโคลัสที่ 3 และได้มีการเลือกสันตปาปามาร์ตินที่ 5 (Martin V) ซึ่งเป็นชาวฝรั่งเศสขึ้นมาแทนในปี ค.ศ. 1282 สันตปาปากล่าวว่าไม่ควรให้อำนาจของเจ้าชายชาลส์แห่งอังกฤษ จึงทรงลงให้พระเจ้าเปโดรที่ 3 ยกเลิกการยึดครองซิซิลี แต่คำสั่งดังกล่าวก็ไม่ได้รับเอาใจใส่ ดังนั้น องค์สันตปาปางึงประกาศบัญญัติ¹² (Excommunication) พระเจ้าเปโดรที่ 3 และไม่ทรงยอมรับฐานะของพระองค์ในตำแหน่งกษัตริย์แห่งซิซิลี และยังได้ทรงแนะนำให้พระเจ้าฟิลิปที่ 3 ของฝรั่งเศสประ韶าสิ่งแวดล้อมกับอาณาจักรอراقอนเพื่อเป็นการลงโทษ

พระเจ้าเปโดรที่ 3 ต้องต่อสู้กับหัวคติทุกภัยในแวดวงนอกในเวลาเดียวกันโดยพากชุนนางอراقอนไม่พอใจต่อนโยบายการบุกเข้ายึดครองซิซิลี เพราะทำให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายไปเป็นจำนวนมาก พระเจ้าเปโดรที่ 3 จึงทรงเปิดประชุมสภาคอร์เตส (Cortes) ขึ้นเป็นครั้งแรกในระหว่างปี ค.ศ. 1283-1284 ทั้งที่เมือง瓦เลนเซียและบาร์เซโลนาเพื่อขอเสียงสนับสนุนจากตัวแทนของกลุ่มชุนนาง พระและชนชั้นกลาง และพระองค์ก็ได้รับเสียงสนับสนุนจากการเปิดประชุมในครั้งนี้

การรุกของฝรั่งเศสเข้ามายังอาณาจักรอراقอนก็อีกเป็นการทำสิ่งแวดล้อมโดยไม่ต้องเดินทางไปบังคับดินแดนภาคตะวันออก เพราะเป็นสิ่งแวดล้อมที่ทำขึ้นเพื่อต่อสู้กับผู้ที่ไม่ยอมอ่อนน้อมต่องค์สันตปาปาก จึงทำให้มีผู้คนเข้ามาร่วมเป็นจำนวนมาก แต่พระเจ้าเปโดรที่ 3 ทรงได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากดินแดนคาทอลิกเนยิ่งทำให้พระองค์สามารถขับไล่ฝรั่งเศสออกจากดินแดนอراقอนได้สำเร็จ และก่อนที่พระเจ้าเปโดรที่ 3 จะลิ้นพระชนม์ พระองค์ได้ยกกรรมสิทธิ์ในการครอบครองซิซิลีให้แก่องค์สันตปาปาก เพื่อเป็นการเชื่อมสัมพันธ์อันดีต่องค์สันตปาปาก¹³

อาณาจักรอراقอนภายหลังรัชสมัยของพระเจ้าเปโดรที่ 3

พระเจ้าอัลฟองโซที่ 3 (ค.ศ. 1285-1291) ทรงเผชิญกับปัญหาที่พากชุนนางจะขอเข้ามามีส่วนร่วมในด้านการต่างประเทศ ควบคุมราชสำนัก การคลัง ที่ดิน และนโยบายของกษัตริย์ที่มีต่อคาทอลิกเนยิ่งจนพระองค์ต้องทรงยอมรับในอิทธิพลของกลุ่มชุนนางในปี ค.ศ. 1287 โดยพระองค์จะต้องปรึกษากับกลุ่มชุนนางโดยผ่านการประชุมประจำปีของสภาคอร์เตสและพระองค์ต้องஸະສິທີ່ໃນการเข้าครอบครองซิซิลี ทั้งนี้ เนื่องจากพระองค์ไม่ได้ทำตามข้อตกลงที่พระเจ้าเปโดรที่ 3 ได้ทรงยกซิซิลีให้แก่องค์สันตปาปาก

¹²การบัญญัติ¹² (Excommunication) เป็นการลงโทษทางศาสนาโดยการขับไล่บุคคลที่ประพฤติผิดทางศาสนาหรือมีความชัดแย้งกับองค์สันตปาปากจาก การเป็นคริสต์เตียน

¹³Albert Guerard, *France : A Modern History* (Ann Arbor : The University of Michigan Press, 1969), p. 92-95 และ Hillgarth, *The Spanish Kingdoms 1250-1516*, Vol. I p. 255-259.

พระเจ้าเจมส์ที่ 2 (ค.ศ. 1291–1327) ทรงครองราชย์สืบต่อจากพระเชษฐาในปี ค.ศ. 1291 ซึ่งก่อนหน้านี้พระองค์ทรงดำรงตำแหน่งกษัตริย์ซิซิลีมาก่อน พระองค์ทรงปฏิเสธที่จะยอมรับข้อตกลงที่พระเชษฐาได้ทำไว้กับพวกขุนนางในปี ค.ศ. 1287 และได้ออกกฎหมาย Privilege of the Union ขึ้นในปี ค.ศ. 1319 โดยมีสาระสำคัญคือ ได้รับอำนาจที่ได้ขึ้นดำรงตำแหน่ง กษัตริย์แห่งอากรอนจะได้รับตำแหน่งกษัตริย์แห่งวาเลนเซียและเคนาร์แห่งบาร์เซโลนาไปในเวลาเดียวกัน พระองค์ได้ยกอาณาจักรซิซิลีให้แก่องค์สันตะปาปาเพื่อแลกเปลี่ยนกับเก้าชาร์ดเนย ซึ่งพระองค์ทรงถือว่าไม่สามารถปราบปรามการกบฏที่เกิดขึ้นบอยครังในเก้าชิซิลี ในรัชสมัยนี้ ได้มีการก่อตั้งมหาวิทยาลัยเลอริดา (University of Lerida) ขึ้นในปี ค.ศ. 1300 นับเป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรกที่ได้ก่อตั้งขึ้นในอาณาจักรอากรอน

พระเจ้าเปโดรที่ 4 (ค.ศ. 1336–1387) พระราชนัดดาของพระเจ้าเจมส์ที่ 2 ทรงทำลายอภิสิทธิ์ของกลุ่มขุนนางอากรอนที่ต่อต้านอำนาจของพระองค์โดยการยกเลิกสหภาพขุนนางอากรอน (Union of Aragonese Nobles) และได้ให้สภาคอร์เตสเข้ามาทำหน้าที่แทน ในสมัยนี้อากรอนได้หันไปเป็นไมตรีกับฝรั่งเศสโดยทำการสนับสนุนกำลังทางเรือเพื่อทำสงครามกับอังกฤษ และพระองค์ยังได้ให้การสนับสนุนแก่เจ้าชายเยนรีแห่งทรัสตามารา ในการอ้างสิทธิ์ในบัลลังก์คาสติล-เลโอง จึงทำให้พระเจ้าเปโดรที่ 1 แห่งอาณาจักรคาสติล-เลโอง ทรงหันไปร่วมมือเป็นพันธมิตรกับอังกฤษกราโนอากรอนและสามารถยึดเมืองวาเลนเซียได้สำเร็จ มีผลให้เจ้าชายเยนรีแห่งทรัสตามารา ต้องเล็ตจลีภัยไปยังฝรั่งเศส ต่อมามาเจ้ายาเยนรีสามารถรวบรวมหัวพู่กุชเข้าไปในอาณาจักรคาสติลและได้รับชัยชนะอย่างเด็ดขาดในปี ค.ศ. 1368 โดยพระเจ้าเปโดรที่ 1 ได้สืบราชบัลลังก์ในนามรับ เจ้าชายเยนรีจึงได้ขึ้นครองบัลลังก์อาณาจักรคาสติล-เลโองในเวลาต่อมา

ราชวงศ์ทรัสตามารา (Trastamara Dynasty)

พระเจ้ายอห์นที่ 2 (Henry of Trastamara ค.ศ. 1369–1379) เมื่อขึ้นครองบัลลังก์ ต้องเผชิญกับกลุ่มผู้สนับสนุนอดีตกษัตริย์เปโดรที่ 1 ซึ่งมีฐานกำลังอยู่ในเดินแดนกาลิเซีย โดยมีปอร์ตุเกสและอังกฤษให้การสนับสนุน ทำให้พระองค์ต้องประกาศลงนามกับปอร์ตุเกส จนได้รับชัยชนะจากชัยชนะในสงครามครั้งนี้ทำให้พระองค์มีฐานะมั่นคงขึ้น เพราะพวกขุนนางได้เลี่ยดชีวิตไปเป็นจำนวนมาก ในช่วงที่เกิดปัญหาเข้าหัวภัยในและภายนอกนั้น สภาคอร์เตสในอาณาจักรคาสติล-เลโองมีโอกาสได้ประชุมกันบอยครัง เพื่อช่วยเหลือพระองค์ในการตัดสินปัญหา ดังนั้น สภาคอร์เตสจึงมีฐานะมั่นคงขึ้น และได้กล่าวมาเป็นสภากล่าวที่บีกีนาของกษัตริย์เป็นการถาวรในเวลาต่อมา

พระเจ้าจอห์นที่ 1 (ค.ศ. 1379–1390) พระราชนัดดาของพระเจ้ายอห์นที่ 2 ทรงเผชิญกับผลกระทบของสงครามรัชสมัยปีร์ฟรานซ์กับฝรั่งเศส และการแตกครั้งใหญ่ทางศาสนา

(The Great Schism) มีผลทำให้เกิดสันตะปาปาขึ้นพร้อมกันถึง 2 องค์ทั้งที่กรุงโรมและที่เมืองอาヴィญอง (Avignon) ในประเทศฝรั่งเศส ในฐานะที่พระองค์ทรงเป็นพันธมิตรกับฝรั่งเศสทำให้พระองค์ต้องยอมรับในสถานภาพขององค์สันตะปาปัคลีเนนท์ที่ 7 แห่งอาヴィญอง จึงทำให้พระองค์ต้องเป็นศัตรูกับหัวอังกฤษและปอร์ตุเกส แต่ปัญหา กับหัวอังกฤษต่อมาสามารถถูกลงได้เมื่อเจ้าชายเยนรีพระอนุชา ได้เข้าสู่พิธีอภิเษกสมรสกับเจ้าหญิงแคทเธอริน (Catherine of Lancaster) แห่งอังกฤษ

พระเจ้าเยนรี 3 (Henry the Sufferer ค.ศ. 1390–1406) ขึ้นครองราชย์เมื่อพระชนมายุได้เพียง 11 พระชันษา และได้ทรงเข้าสู่พิธีอภิเษกสมรสกับเจ้าหญิงแคทเธอรินเป็นที่เรียบร้อยแล้วแต่อานาจการ คาสติล-เลโอง์ยังคงปกครองโดยผู้สำเร็จราชการ ปัญหาที่เกิดขึ้นในสมัยนี้คือการต่อต้านพวยยิว (Anti-Semitism) ทำให้เกิดการจราจลเข่นฆ่าพวยยิวขึ้นในเมืองเชวิลล์ บัญทางเศรษฐกิจและการต่อสู้กับพวกมัวร์ในอาณาจักรกรานาดา

ยุคแห่งการเสื่อมอำนาจของกษัตริย์

พระเจ้าจอห์นที่ 2 (ค.ศ. 1406–1454) เป็นยุคแห่งการเสื่อมอำนาจขององค์พระมหากษัตริย์เนื่องจากทรงขึ้นครองราชย์ในขณะที่ยังพระเยาว์ เจ้าชายเฟอร์ดินาน (Ferdinand de Antequera) ซึ่งเป็นพระเจ้าวิจิตรแห่งกาลังให้แก่ตนเองโดยชัยชนะที่พระองค์มีต่อกองทัพกรานาดา และในปี ค.ศ. 1412 เจ้าชายเฟอร์ดินานได้รับการเลือกตั้งให้ไปดำรงตำแหน่งกษัตริย์แห่งอрагอน พระองค์จึงทรงทิ้งพระราชโกรส เจ้าชายจอห์นและเจ้าชายเยนรีให้ร่วมสมคบกับกลุ่มนั่นนางเพื่อจะได้มีอำนาจแทนพระเจ้าจอห์นที่ 2 แต่แผนการดังกล่าวก็ถูกขัดขวางโดยอัล瓦โร เดอ ลูนา (Alvaro de Luna) ผู้พลัด奔ออกให้ขึ้นมาเมืองทบากเด่นในราชสำนักและได้กลยุทธ์เป็นคนสนิทของพระเจ้าจอห์นที่ 2 จึงทำให้ลูนามีศัตรุมาก โดยเฉพาะภายหลังจากที่พระเจ้าจอห์นที่ 2 ได้เข้าสู่พิธีอภิเษกสมรสในครั้งที่ 2 กับเจ้าหญิงอิสซาเบลลาแห่งปอร์ตุเกส (Isabella of Portugal) ซึ่งไม่ต้องการให้อิทธิพลของลูนาอยู่เหนือพระเจ้าจอห์นที่ 2 ดังนั้น ในปี ค.ศ. 1453 ลูนาจึงได้ถูกพระเจ้าจอห์นที่ 2 สั่งประหารชีวิตในฐานะม่านตาด อย่างไรก็ตาม ในยุคที่ลูนามีอำนาจอยู่นั้นเขาได้แสดงให้เห็นว่าการกระด้างกระเดื่องของกลุ่มนั่นสามารถปราบปรามได้ถ้ารัฐบาลมีอำนาจเข้มแข็ง แต่ตัวเขากลับมาจับชีวิตลง เพราะความหวาดกลัวขององค์พระมหากษัตริย์ และพระเจ้าไม่สามารถทำให้พระมหากษัตริย์เชื่อมั่นในความซื่อสัตย์ที่มีอยู่ภายในตัวของเขาก

ลูนานั้นได้พยายามที่จะเลียนแบบเจ้าชายเฟอร์ดินาน อดีตองค์ผู้สำเร็จราชการในการสร้างชื่อเสียงให้แก่ตนเอง โดยพยายามหันความสนใจจากความวุ่นวายที่เกิดขึ้นภายในราช-

อาณาจักร (Civil War) ออกไปสู้สังหารห้างศึกษา (Holy War) ภายนอกโดยการทำสังหารมได้รับชัยชนะเหนืออาณาจักรกรานาดาในปี ค.ศ. 1413 ทำให้อาณาจักรคาสติล-เลอองสามารถขยายอำนาจเข้าไปในเมืองต่าง ๆ ของอาณาจักรกรานาดาได้สำเร็จ แต่ผลจากความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในอาณาจักรคาสติล-เลออง จึงทำให้มีเมืองต่าง ๆ เหล่านั้นค่อย ๆ กลับไปอยู่ภายใต้อำนาจของอาณาจักรกรานาดาอีกครั้งในเวลาต่อมา¹⁴

ระบบไตรชุมชนโบราณ

ในยุคแห่งความวุ่นวายและความอ่อนแอกันของกษัตริย์มีผลทำให้ระบบไตรชุมชนโบราณภายในอาณาจักรคาสติล-เลออง เริ่มสั่นคลอน ระบบดังกล่าวจะประกอบไปด้วยชุมชนของพากคริสเตียน ยิว และมาร์ ความเกลียดชังที่มีต่อกันยิ่งนั้นรุนแรงขึ้นโดยตลอด โดยเฉพาะจากการโหมกระเพื่อเทคโนโลยีโดยพากพระในปี ค.ศ. 1319 ทำให้ผู้คนในเมืองเชวิลล์ได้บุกเข้าทำลายชุมชนของพากยิว การจลาจลได้เพรี้ปตามเมืองต่าง ๆ ทั้งในภาคใต้และภาคตะวันออกของอาณาจักร ในปี ค.ศ. 1412 พากยิวที่กระด้ักระจายไปตั้งแต่ปี ค.ศ. 1319 ก็ได้ถูกบังคับให้กลับไปอาศัยในถิ่นที่เคยอยู่ในเมืองเชวิลล์และยังถูกตัดสิทธิที่เคยได้รับในการปกครองตนเองพากยิวที่เกรงกลัวอันตรายที่จะได้รับจึงได้เปลี่ยนศาสนามาเป็นคริสเตียน ซึ่งพากนี้จะรู้จักกันในนามชื่อพาก Marranos หรือ Conversos

พระเจ้าเยนรีที่ 4 (ค.ศ. 1454–1474) พระราชโอรสของพระเจ้าจอห์นที่ 2 ผู้มีความสามารถในการปกครองน้อยกว่าพระราชบิดา ดังนั้น จึงเป็นอีกสมัยของความตากต้านอำนาจของกษัตริย์ ตลอดรัชสมัยของพระองค์อำนาจในการปกครองจะอยู่ภายใต้อิทธิพลของบรรดาคนสนิทและขุนนาง ความสำคัญของสมัยนี้จะเริ่มต้นโดยการทำสังหารมอย่างต่อเนื่องกับอาณาจักรกรานาดา ซึ่งกำลังประสบปัญหาการแตกแยกภายใน ขณะเดียวกัน ปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้นในยูโรปคือ การล่มสลายของกรุงคอนสแตนติโนเปล (Constantinople) ต่อพากอตโตมัน-เตอร์ก (Ottoman Turks) ในปี ค.ศ. 1453 นับเป็นการสูญเสียแนวเขตเดนทางภาคตะวันออกที่ยิ่งใหญ่ของพากคริสเตียนต่อพากมุสลิม แต่ในแนวเขตเดนทางภาคตะวันตกนั้นอำนาจของพากคริสเตียนกลับมีมากขึ้น โดยเฉพาะอาณาจักรคาสติล-เลอองได้กลับมาเป็นปราการสำคัญที่จะคงอยู่ป้องยูโรปตะวันตกจากการรุกรานของพากมุสลิมที่มาจากแอฟริกาเหนือ

การปักธงภายในอาณาจักรคาสติล-เลอองจะอยู่ภายใต้อิทธิพลของชวน ปาร์คิโก มาร์คิสแห่งวิลเลนา (Juan Pacheco, Marquis of Villena) เป็นระยะเวลาอันยาวนานเกือบตลอดรัชสมัยของพระเจ้าเยนรีที่ 4 ส่วนอิทธิพลทางการเมืองและการทหารจะตกอยู่ภายใต้อำนาจของ

¹⁴ J.N. Hillgarth, *The Spanish Kingdoms 1250-1516* (Vol. II, Oxford : Clarendon Press, 1976), p. 312-316.

บรรดาเหล่านางซึ่งได้ทำการต่อสู้กันเพื่อที่จะขึ้นมาเป็นอำนาจเหนือพระเจ้าเยนรีที่ 4 นอกจากนี้ พระองค์ยังต้องเผชิญกับปัญหาการสืบสันตติวงศ์ จึงทำให้เกิดความวุ่นวายอยู่ตลอดเวลา บรรดาเมืองต่าง ๆ จึงได้มีการจัดตั้งกองกำลังขึ้นเพื่อป้องกันตนเอง

ปัญหาการสืบสันตติวงศ์

ปัญหาการสืบสันตติวงศ์เกิดขึ้นเมื่อบรดาขุนนางคาสติลต่างไม่ยอมรับเจ้าหญิงชวนนา (Juana) พระราช媳สาวของพระเจ้าเยนรีที่ 4 ซึ่งประสูติกับพระราชินี约安娜แห่งปอร์ตุเกส (Joanna of Portugal) ว่าเป็นผู้มีลิทธิที่จะขึ้นครองบัลลังก์คาสติล เเต่ต้องการให้เจ้าหญิงอิสชาเบลลา (Isabella) ซึ่งเป็นพระราชชน妹ลงในปี ค.ศ. 1474 แล้ว เหล่าขุนนางได้ร่วมมือกันสนับสนุนให้เจ้าหญิง อิสชาเบลลาได้ขึ้นครองบัลลังก์คาสติล

อาณาจักรอрагอน

ภายในอาณาจักรอрагอนเมื่อพระเจ้ามาร์ตินที่ 1 สืบพระชนม์ลงในปี ค.ศ. 1410 เท่ากับเป็นการสืบสุดราชวงศ์ที่ปกครองอragon มาเป็นเวลานาน ทำให้เกิดความวุ่นวายขึ้นภายใน อาณาจักรเป็นเวลาถึง 2 ปี เนื่องจากการแข่งขันกันขึ้นครองบัลลังก์ และเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว กษัตริย์จ้างคนต่าง ๆ หัวในอragon วาเลนเซีย และคาทอลิกโดยเจ้าชายเฟอร์ดินาน (Ferdinand de Antequera) ซึ่งเป็นพระอนุชาของพระเจ้าเยนรีที่ 3 และ เป็นผู้สำเร็จราชการของพระเจ้าอัลfonsoที่ 2 แห่งอาณาจักรคาสติล-เลโอง ได้ขึ้นดำรงตำแหน่งกษัตริย์แห่งอragon ดังนั้น พระเจ้าเฟอร์ดินานที่ 1 (ค.ศ. 1412-1416) จึงเป็นกษัตริย์ ราชวงศ์ทาร์สตามารา (Tarsatamara) พระองค์แรกที่ได้มาปกครองอragon

พระเจ้าอัลfonsoที่ 5 (Alfonso the Magnanimous ค.ศ. 1416-1458) พระราชโอรสของพระเจ้าเฟอร์ดินานที่ 1 โดยนายสำคัญที่ทำให้พระองค์ต้องทรงลงทะเบยกการปกครองภาย ในคือ การขยายอำนาจเข้าไปในแคว้นอิตาลี โดยการยึดอาณาจักรเนเปิลส์และซิซิลีได้ในปี ค.ศ. 1443 และพระองค์ได้พำนักอยู่ในเนเปิลส์จนกระทั่งวาระสุดท้ายของพระชนม์ซึพ¹⁵

พระเจ้าอัลfonsoที่ 2 (ค.ศ. 1458-1479) พระอนุชาของพระเจ้าอัลfonsoที่ 5 มรดกที่ทรงรับมาจากพระเชษฐาคือ การที่พระองค์ต้อง custody เป็นผู้ปกครองอาณาจักรเนเปิลส์-ซิซิลี ทรงอภิเษกสมรสกับเจ้าหญิงบลองซ์แห่งนา瓦ร์ (Blanche of Navarre) ซึ่งเป็นองค์รัชทายาทของ อาณาจักรนา瓦ร์ในปี ค.ศ. 1420 ต่อมาระบุพระราชนอร์สได้แก่ เจ้าชายชาลส์ (Charles of Viana

¹⁵Smith, Spain : A Modern History, p. 98.

ค.ศ. 1421–1461) และเมื่อเจ้าหญิงบลองซ์ลีนพระชนม์ลงในปี ค.ศ. 1441 ตามพินัยกรรมของพระนางได้ทรงระบุเอาไว้ว่าเจ้าชายชาลส์ (ค.ศ. 1421–1461) พระราชโอรสองค์ได้ครองบัลลังก์นาวาร์โดยความยินยอมของพระราชบิดา แต่พระเจ้าจอห์นที่ 2 ไม่ทรงแสดงการยินยอมดังกล่าว และได้ทรงสถาปนาพระองค์ขึ้นเป็นกษัตริย์แห่งนาวาร์ จึงก่อให้เกิดความขัดแย้งขึ้นระหว่างบุคคลทั้งสองจนกระทั่งเจ้าชายชาลสมาร์ลีนพระชนม์ลงในปี ค.ศ. 1461 จากการที่อาณาจกรนาวาร์ได้เข้ามาอยู่ภายใต้การปกครองของพระเจ้าจอห์นที่ 2 ทำให้ราชวงศ์ทรัสดามาราได้เข้าครอบครองอาณาจักรที่ 3 ที่อยู่ในคาบสมุทรไอบีเรีย แต่ก็ได้เกิดความไม่พอใจขึ้นในดินแดนคาทอลิก และเมื่อเจ้าชายชาลสมาร์ลีนพระชนม์ลงในปี ค.ศ. 1461 แล้ว ชาวคนาลันโดยความร่วมมือจากชาววาเลเนเซีย ก็ได้ก่อการกบฏขึ้นในระหว่างปี ค.ศ. 1462–1472

สาเหตุที่สำคัญของการกบฏในครั้งนี้คือ

1. ชาวคนาลันต้องการให้กษัตริย์คือนอกลิธีที่ประชาชนเคยได้รับในการปกครองตนเอง
2. ถือว่าการที่พระเจ้าจอห์นที่ 2 ได้จับกุมตัวเจ้าชายชาลส์ซึ่งมีลิธีในราชบัลลังก์นาวาร์ เท่ากับเป็นการที่พระองค์ได้เข้าไปแทรกแซงในกิจการภายในของอาณาจักรนาวาร์
3. อาณาจกรօรากอนมีการปกครองในระบบสม帕นธ์รัฐ ซึ่งรัฐต่าง ๆ ที่เข้ามาร่วมในอาณาจักรจะมีอิสระในการปกครองตนเอง ดังนั้น เมื่อกษัตริย์มีอำนาจมากขึ้น อิสรภาพในการปกครองตนเองของรัฐต่าง ๆ ก็จะค่อย ๆ หมดไป เพราะฉะนั้น การกบฏในครั้งนี้จึงมีสาเหตุโดยตรงในการต่อต้านอำนาจกษัตริย์ (Absolutism)

ในขณะที่เกิดการกบฏภายในอาณาจกรօรากอน พระเจ้าหลุยส์ที่ 1 แห่งฝรั่งเศสได้ถือโอกาสเข้าครอบครองดินแดนนูชิลยองและเชร์дан และจากการนี้ดังกล่าวจึงได้กลยุทธ์เป็นชั้นๆ ของความเป็นคัตตูรันระหว่างสเปนกับฝรั่งเศสในเวลาต่อมา

เจ้าชายเฟอร์ดินานกับเจ้าหญิงอิสชาเบลลา

ภัยหลังจากที่เจ้าหญิงบลองซ์แห่งนาวาร์ สิ้นพระชนม์ลงในปี ค.ศ. 1441 แล้ว พระเจ้าจอห์นที่ 2 ได้เข้าพิธีอภิเษกสมรสกับอิกริสในปี ค.ศ. 1447 กับชวนนา เอนริเควซ (Juana Enríquez) ซึ่งเป็นบุตรสาวของจอมพลเรือแห่งอาณาจักรคาสติล ต่อมาระ奔跑างยวนาก็ได้ประสูติเจ้าชายเฟอร์ดินานในปี ค.ศ. 1452 พระเจ้าจอห์นที่ 2 ทรงมีความหวังที่จะรวมอาณาจักรօรากอนและคาสติล–เลโองเข้าด้วยกัน ดังนั้น พระองค์จึงทรงสนับสนุนให้เจ้าชายเฟอร์ดินานได้เข้าพิธีอภิเษกสมรสกับเจ้าหญิงอิสชาเบลลา ซึ่งเป็นองค์รัชทายาทแห่งอาณาจักรคาสติล–เลโอง ต่อมานี้เองพระเจ้าเยนรีที่ 4 สิ้นพระชนม์ลงในปี ค.ศ. 1474 พระเจ้าจอห์นที่ 2 จึงได้สนับสนุนเจ้าหญิงอิสชาเบลลาให้ขึ้นครองบัลลังก์คาสติล–เลโอง และเมื่อพระองค์สิ้นพระชนม์ลงในปี ค.ศ. 1479 แล้ว เจ้าชายเฟอร์ดินานก็ได้ขึ้นครองบัลลังก์ในฐานะของกษัตริย์แห่งօรากอนและชาร์ดิเนีย ส่วนเจ้าหญิงอีลีเนอร์ (Eleanor) พระราชธิดาได้ไปปกครองอาณาจักรนาวาร์

กิจกรรมการเรียนรู้ ๔

ให้นักศึกษาลงมือทำแบบที่ ๔ ทักษะที่ใช้ในการทำงานทางอาชญากรรมและการต่อต้านอาชญากรรม แบบ
รายงานเจ้ากรของกอง

สถาบันการปกครองของอาณาจักรค่าสติล

การก่อตัวของอาณาจักรค่าสติลในศตวรรษที่ 13 ภายใต้การปกครองในระบบบาลีชัตติริย์ จะมีผลทำให้เกิดความขัดแย้งระหว่างสถาบันกษัตริย์กับกลุ่มชนนา闷 โดยเฉพาะเมื่อกษัตริย์พยาภรณ์ที่จะดึงอำนาจเข้าสู่ส่วนกลาง (Centralization) จึงทำให้ต้องเข้าไปแทรกแซงฐานะอิสระท้องถิ่นของพวากชนนา闷 เท่ากับเป็นการเพาเวอร์ก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างกษัตริย์กับกลุ่มชนนา闷 ในเวลาต่อมา นอกจากราชสำนักแล้วสถาบันกษัตริย์ยังต้องเผชิญหน้ากับกลุ่มชนชนชั้นกลางที่ร้ายแรงและต้องการยกฐานะของตนเองขึ้นเป็นชนนา闷 เพราะต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองและได้รับการยกเว้นที่ไม่ต้องเสียภาษี เมื่อกษัตริย์เกิดความขัดแย้งกับกลุ่มต่าง ๆ จึงได้มีการนำเอาระบบการส่งข้าหลวง (Corregidores = Governors) ให้ไปปกครองตามเมืองต่าง ๆ ในระยะแรกการตั้งกล่าวถูกนำมาใช้เพียงชั่วคราว ต่อมาเมื่อเห็นว่าได้ผลดี มาตราการดังกล่าวจึงได้ถูกนำมาใช้อย่างถาวร

พัฒนาการของการปกครองระบอบกษัตริย์ในอาณาจักรค่าสติลนั้น จะเห็นได้ว่า คุปสวรรค์ที่สำคัญคือพวากชนนา闷และสภาคอร์เตส ในสมัยของพระเจ้าจอร์เก้นที่ ๑ ในปี ค.ศ. 1386 พระองค์ได้ทรงจัดตั้งสภาองค์มนตรี (Royal council) ให้ก้าหน้าที่ในการช่วยเหลือพระองค์ทั้งทางด้านการออกกฎหมาย และการคลัง อีกทั้งยังเป็นการลดความกดดันจากสภาคอร์เตส ซึ่งเคยทำหน้าที่นำมาก่อน สภาองค์มนตรีจะประกอบไปด้วยตัวแทนที่มาจาก ๓ ฐานันดร แต่สถาบันดังกล่าวก็ต้องล้มไปในที่สุด เมื่อพระมหากษัตริย์ไม่สามารถบังคับสภาองค์มนตรีให้เข้ามาอยู่ภายใต้อำนาจได้อย่างเด็ดขาด

การส่งข้าหลวงให้ออกไปปกครองตามเมืองต่าง ๆ ในเวลาต่อมาจึงทำให้กลุ่มข้าหลวงได้กล้ายกเป็นกลุ่มผู้มีอำนาจขึ้นอีกกลุ่มในอาณาจักรค่าสติล โดยเฉพาะในสมัยราชวงศ์ที่รัชสมารา ยังได้ให้อำนาจในการขยายเขตการปกครองออกไปซึ่งเป็นอำนาจเช่นเดียวกับที่พวากชนนา闷เคยได้รับ ดังนั้น วิธีการดังกล่าวจึงเท่ากับเป็นการลดอำนาจของกษัตริย์ที่เคยเข้าไปควบคุมตามเมืองล้ำค่า ดังที่เคยเป็นมาในอดีต ในเวลาต่อมากลุ่มข้าหลวงซึ่งได้กระจายอำนาจออกไปทั่วอาณาจักรค่าสติล จะกล้ายกเป็นกลุ่มอำนาจอีกกลุ่มที่ต้องต่อสู้กับอำนาจของกษัตริย์

ส่วนความสำคัญของสภาคอร์เตสในอาณาจักรคาสติลจะเข้ามายืนหนาทเด่นตั้งแต่ปี ค.ศ. 1250–1350 และในระยะสองรัชกาลแรกของราชวงศ์ทรัสตามารา ซึ่งต้องการได้เสียงสนับสนุนเพื่อที่จะทำให้ ราชวงศ์มีสถานภาพมั่นคงยิ่งขึ้น การประชุมสภาคอร์เตสนั้นจะขึ้นอยู่กับความต้องการขององค์พระมหาภัตริย์ หากมีการประชุมกันบ่อยครั้งก็เป็นเพราะความต้องการขององค์พระมหาภัตริย์ที่จะขอความยินยอมจากสภาคอร์เตสในเรื่องของการเก็บภาษี นอกจากนี้ มีการ (petition) ที่ถูกเสนอเข้าไปพิจารณาในสภาคอร์เตสและเป็นที่ยอมรับโดยองค์พระมหาภัตริย์ก็สามารถประกาศใช้เป็นกฎหมายได้ทันที

ระบบเศรษฐกิจของอาณาจักรคาสติล

ระบบเศรษฐกิจในอาณาจักรคาสติลจะขึ้นอยู่กับการเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์ โดยเฉพาะการเลี้ยงวัวและแกะที่ทำกันในทุ่งหญ้าแบบเปิดในเขตแอสเตรมาดูรา (Extremadura) ซึ่งเป็นเขตที่ราบสูงตอนกลางและในเขตแอนดาลูเซีย (Andalucía) ซึ่งอยู่ทางตอนใต้ของคาบสมุทรไอบีเรีย เมสต้า (Mesta) หรือสมาคมของผู้เลี้ยงแกะจะเป็นองค์การที่ได้รับพระบรมราชานุญาต มาตั้งแต่สมัยของพระเจ้าอัลฟองโซที่ 10 เป็นองค์การที่มีอิทธิพลเป็นอันมาก ส่วนการหอผ้าขนสัตว์จะกลายมาเป็นอุตสาหกรรมที่สำคัญของเมืองต่าง ๆ ซึ่งผู้ประกอบการได้แก่ กลุ่มชนชั้นกลางชาวเมือง ทางด้านการค้าทางทะเลส่วนใหญ่จะติดต่อกับอังกฤษ ฟلانเดอร์ (Flanders) ฝรั่งเศส และปอร์ตุเกส โดยมักจะทำกันในแม่น้ำเมืองท่าริมอ่าวบิสเคย์ (Bay of Biscay) เมืองท่าที่สำคัญ เช่น เซวิลล์ ซึ่งอยู่ทางตอนใต้ของสเปน มักจะมีการติดต่อกับชาวพ่อค้าชาวเจนัว (Genoese)

สถานที่ทางสังคมของอาณาจักรคาสติล

การระบาดของกาฬโรค (Black Death) ในตอนกลางของศตวรรษที่ 14 ทำให้พลเมืองลดจำนวนลงไปมาก ซึ่งจะส่งผลกระทบโดยตรงต่อทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม การขาดแคลนแรงงาน มีผลทำให้พวคคนงานขอเพิ่มค่าแรงงาน ดังนั้น เพื่อบังคับให้ค่าจ้างแรงงานมีอัตราเทียบเท่ากับอัตราภัยที่กาฬโรคระบาด พระเจ้าเปโดรที่ 1 จึงได้ออกกฎหมายในปี ค.ศ. 1315 เพื่อที่จะบังคับให้หั้งค่าจ้างแรงงานและราคาของสินค้าเป็นที่พอใจหั้งแก่กรรมกรและผู้ผลิตสินค้า สิ่งบีตอมาได้เกิดความวุ่นวายขึ้นโดยการฆ่าหมู่ (Pogrom) ชาวเยว่ หั้นนี้ มีสาเหตุเนื่องจากชาวเยว่เป็นกลุ่มที่ควบคุมทางด้านเศรษฐกิจและยังเป็นกลุ่มที่ติดต่อโดยตรงต่อรัฐบาลโดยเฉพาะภัตริย์มักจะนิยมใช้ชาวเยว่ให้ทำหน้าที่ในการเก็บภาษีเพื่อเป็นการตอบแทนต่อการที่พระองค์สามารถยึดเงินล่วงหน้าได้จากชาวเยว่ พวคริสตீয์นซึ่งไม่พอใจที่เห็นชาวเยว่มาครอบงำทางด้านเศรษฐกิจเมื่อมาปกครองกับการเทศนาสั่งสอนของพวคริสต์ที่ถือว่าชาวเยว่เป็นพวคนอกศาสนา จึงทำให้เกิดการฆ่าหมู่ชาวเยว่ขึ้น ชาวเยว่จำนวนมากต้องเปลี่ยนบ้านเดือดร้อนมาก

(Conversos หรือ Marranos) เพื่อความปลอดภัยของตนเอง แต่ก็ยังมีชาวบิวที่เปลี่ยนศาสนา บางกลุ่มได้ถูกสงสัยว่าได้ลักลอบประกอบพิธีกรรมตามศาสนาเดิม (Judaism) นอกจากนี้ ยังได้เกิดขบวนการที่จะกำจัดพวกต่างศาสนให้ออกจากตัวแทนทางราชการที่สำคัญ ๆ โดยให้มีการพิสูจน์ (Limpieza de Sangre) ว่าข้าราชการผู้ใหญ่คนใดมีเชื้อสายบิวหรือมัวร์มาก่อนก็จะต้องถูกปลดออกจากตำแหน่งไป

จากการที่เคยถูกครอบครองโดยพวกมัวร์มาก่อนทำให้พากย์ไปตั้งแต่ไม่ค่อยยอมรับฐานะของประชาชนที่อยู่ในศาสนาคริสต์เป็นเสื่อมเดียวกับเครื่องจารภพคริสต์ในยุโรป (República Christiana) แต่อานาจักรคาสติลในยุคหนึ่งได้ถูกนับรวมเข้าเป็นส่วนหนึ่งของสังคมยุโรปตั้งแต่โดยเฉพาะผลงานของพระเจ้าอัลฟองโซที่ 10 ซึ่งสามารถพัฒนาคาสติลทางด้านการศึกษา ทำให้คาสติลในยุคนี้สามารถผลิตนักเขียนขึ้นเป็นจำนวนมาก ในสมัยคริสต์ที่ 15 อิทธิพลของการฟื้นฟูศิลปวิทยาการ (Renaissance) ได้ขยายออกจากแหล่งอิตาลี เข้ามายังอาณาจักรคาสติล โดยเฉพาะในสมัยของพระเจ้าจอร์ดันที่ 2 ราชสำนักของพระองค์ได้กล่าวไปว่า แหล่งอุดมทรัพยากรวัสดุและนักการศึกษาเป็นจำนวนมาก

การปกครองภายใต้อานาจักรօราဂอน

สมัยนี้รัฐօราగอนจะประกอบไปด้วยรัฐเล็ก ๆ รวมตัวกันเข้าในตอนกลางของยุคกลางคือ օราగอน คาทอลิเนีย และ瓦เลนเซีย ในปี ค.ศ. 1319 พระเจ้าเจมส์ที่ 2 ก็ได้ประกาศรวมรัฐทั้ง 3 เข้าด้วยกันอย่างถาวร ส่วนรัฐอื่น ๆ ที่บางครั้งได้เข้ามาอยู่ร่วมและบางครั้งก็ได้ถอนตัวออกไปได้แก่ หมู่เกาะแบลเยอริก ซึ่งจะประกอบไปด้วยเกาะที่สำคัญ คือ มาJORCA และไมโนรกา นอกเหนือนี้ก็มี ชิชลี ชาร์ดิเนีย และเนเปลส์ แต่ในที่สุดบรรดา rัฐทั้งหมดที่กล่าวมานี้ก็ได้ถูกนำเข้ามาร่วมกับอาณาจักรօราగอนอย่างถาวร ได้เคยมีความพยายามที่จะแยกวาเลนเซีย ออกไปจากอาณาจักรօราగอนเพื่อมอบให้แก่พระอนุชาของพระเจ้าเปโดรที่ 4 แต่ก็ต้องถูกคัดค้านจากทั้งพระเจ้าเปโดรที่ 4 และประชาชนชาววาเลนเซีย ในตอนลีนสุดยุคกลางการรวมตัวของสماพันธ์รัฐօราగอนได้ถูกถูกความโดยการกบฏของชาวคatalan (Catalans) เพื่อต่อต้านอำนาจของพระเจ้าจอร์ดันที่ 2 และแยกตัวเป็นคatalan ออกจากอาณาจักรօราగอน แต่ก็ต้องประสบความล้มเหลวไปในที่สุด อาณาจักรօราగอนได้เคยถูกยกให้เป็นดินแดน (Morts) ขององค์สันเตปาปานในสมัยของพระเจ้าเปโดรที่ 2 ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1204 ซึ่งผลกระทบจากการกระทำดังกล่าวจึงเป็นการเปิดโอกาสให้องค์สันเตปาปานสามารถเข้ามาแทรกแซงกิจการภายในอาณาจักรօราగอนได้โดยตรง

ระบบการปกครองของอาณาจักรօราగอนนั้นมีลักษณะที่ยุ่งยากและซับซ้อนพอ ๆ กับอาณาจักรคาสติล เนื่องจากการปกครองจะถูกครอบงำโดยกลุ่มนักกฎหมายซึ่งให้การ

สนับสนุนการปกครองในระบบสมบูรณ์แบบสิทธิราชย์ ในสมัยของพระเจ้าเปโดรที่ 4 พระองค์จะมุ่งให้ความสนใจต่อหน่วยงานหลัก 4 หน่วยงาน คือ อัครมหาเสนาบดี (Chancellor) กรมวัง (Chamberlain) จางวามหาดเล็ก (Majordomo) และกรมพาร์คลัง (Chief Financial Officer) และในหลาย ๆ รัฐได้มีการต่อต้านที่จะนำเอาคนต่างถิ่นเข้ามาทำหน้าที่ทางฝ่ายบริหาร

ตำแหน่งทางฝ่ายปกครองที่สำคัญอีกตำแหน่งคือ ตัวแทนขององค์พระมหาปัตริย์ เพราะจะเป็นผู้ที่จะเข้าไปทำหน้าที่ในเดินแดนต่าง ๆ ท้องค์พระมหาปัตริย์ไม่ค่อยได้เลือกประจำในบาร์เซโลนาจะมีสถาปัตย์จะประกอบไปด้วยสมาชิก 5 คน ทำหน้าที่ทางฝ่ายบริหารโดยจะรับผิดชอบโดยตรงต่อสภานั้นร้อย ลักษณะการปกครองในบาร์เซโลนานั้นจะมีลักษณะคล้าย ๆ กับการปกครองในคาทอลิเนียและมาจอร์ก้า

อาณาจักรอูรากอนนั้นจะมีพัฒนาการของระบบบริหารสภากองเป็นหลายรูปแบบ รัฐที่อยู่บนฝั่งแม่น้ำเดนิเกญ่าจะมีรัฐสภากองทนาลงซ์ในบางครั้งองค์พระมหาปัตริย์จะเลือกไปร่วมประชุมด้วย ในปี ค.ศ. 1283 ในรัชสมัยของพระเจ้าเปโดรที่ 3 ได้ทรงวางรากฐานที่สำคัญไว้ 2 ประการใน การพัฒนาบริหารและนุญของชาวคาตาลัน คือ

1. สัญญาที่จะให้มีการประชุมสภาในทุก ๆ ปี
2. สัญญาว่าจะไม่ออกกฎหมายมังคับใช้ถ้าชาวคาตาลันไม่เห็นด้วย

ซึ่งผลจากการกระทำดังกล่าวแม้ว่าสภากองของชาวคาตาลันจะไม่ได้มีการประชุมกันในทุก ๆ ปี แต่สิ่งที่เกิดขึ้นตามมา คือ

1. สภากองของชาวคาตาลันได้มีการพัฒนาอำนาจในการออกกฎหมาย
2. พัฒนาอำนาจในการควบคุมการเก็บภาษี
3. ทำหน้าที่เป็นตัวแทนของชาวคาตาลันในช่วงที่ไม่มีการประชุมรัฐสภา
4. ทำหน้าที่รับผิดชอบต่อเศรษฐกิจของชาวคาตาลันเพื่อต่อสู้กับการก้าวไก่อำนาจ โดยองค์พระมหาปัตริย์

ลักษณะรูปแบบของรัฐสภากองของชาวคาตาลัน ต่อมาในสมัยศตวรรษที่ 15 ก็ได้ขยายเข้าไปใน ดินแดนอูรากอนและวาเลนเชีย

ระบบเศรษฐกิจของอาณาจักรอูรากอน

ระบบเศรษฐกิจของอาณาจักรอูรากอนจะขึ้นอยู่กับการเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์ ใน ดินเดนทางภาคใต้ของอูรากอนและวาเลนเชีย การทำปศุสัตว์ส่วนใหญ่จะอยู่ในเมืองพรมมัวร์ ในคาทอลิเนียจะเน้นในเรื่องของการทำอุตสาหกรรมจากผลิตภัณฑ์ที่ทำมาจากไม้ ส่วนในบาร์เซ-

โลนาและว่าเลนเชีย ซึ่งเป็นเมืองท่าที่สำคัญ ติดกับทะเลเมดิเตอร์เรเนียนก็จะทำการค้าขายกับตุนิส (Tunis) อเล็กซานเดรีย (Alexandria) ซีซีลี ชาาร์ดิเนีย ปาเลสไตน์ (Holy Land) ทะเลดำ (Black Sea) ความก้าวหน้าทางด้านพานิชย์นิเวชของชาวคาลันนั้นเจริญกิจขนาดที่มีการแต่งตั้งกองสูลไปประจำ ณ ท่าเรือต่าง ๆ ในทวีปแอฟริกาและเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปในยุโรป¹⁶

กิจกรรมการเรียนที่ ๕

ให้นักศึกษาบอกรถกิจกรรมแตกต่างทางด้านการปฏิกรณ์ของคริสต์ศาสนิกชน์ของอาณาจักร
คาสติลกับอาณาจักรกรุงราชธานี

สรุป

พัฒนาการของการยึดคืนอำนาจของพากคริสเตียนสเปนเป็นประสบผลสำเร็จเมื่อเกิด การแตกแยกขึ้นในกลุ่มรัฐของพากมุสลิม ทำให้เกิดรัฐคริสเตียนซึ่งมีฐานที่มั่นส่วนใหญ่อยู่ ทางตอนเหนือของคาบสมุทรไอบีเรียต่อมาจึงค่อยๆขยายอำนาจเข้าสู่เยตอัล-แอนดาลุสของพากมัวร์ อย่างไรก็ตาม การดำเนินด้วยรัฐคริสเตียนก็ต้องประสบอุปสรรคที่สำคัญคือ การต่อสู้กับพากมัวร์ และการต่อสู้อำนาจกันเอง ส่วนปัญหาภายในที่รัฐคริสเตียนต้องประสบเหมือน ๆ กัน คือ ปัญหาการสืบสันติวงศ์และปัญหาความขัดแย้งระหว่างสถาบันกษัตริย์กับสภาคือร์เตสและ พากชนทาง ผลสำเร็จในการรวมตัวกันของรัฐคริสเตียนในการขับไล่อำนาจของพากมัวร์ออก จากคาบสมุทรไอบีเรียคือ การรวมตัวกันระหว่างคาสติลกับกรุงราชธานี ซึ่งจะกลายมาเป็นประเทศ สเปนที่ยิ่งใหญ่ในเวลาต่อมา

การประเมินผลท้ายบท

1. จงกล่าวถึงความสำคัญของยุคแห่งการยึดอำนาจคืนของพากคริสเตียนในคาบสมุทรไอบีเรีย
2. จงกล่าวถึงความสำคัญของสังคมระหว่างพากอัลโมหัดกับกรุงทัพคริสเตียนที่เกิดขึ้นในปี ค.ศ. 1212

¹⁶The New Encyclopedia Britannica, Vol. 17 (1981), 411-413.